

Innkomne forslag

Årsmøtet 2018

TELEMARK ARBEIDERPARTI

17-18 MARS 2018

ENERGI – KRAFT – MILJØ	5
1: VIDEREFØRING AV DAGENS ORGANISERING AV VASSFORVALTNINGA	6
2: JUSTERING AV KAPITALISERINGSRENTA I TRÅD MED RENTEUTVIKLINGA	6
3: LIK NETTLEIGE I HEILE LANDET	6
4: FRARÅDER SUVERENITETSAVSTÅELSE TIL EUS ENERGIUNION	7
5: NEI TIL SAL AV NORSK VANNKRAFT	7
6: NORSK DELTAKELSE I EUS ENERGIUNION OG SUVERENITETSAVSTÅELSE TIL EUS ENERGIBYRÅ ACER MÅ AVSLÅS	8
7: KVEN SKAL HA MAKT OG STYRING OVER NORSK ENERGIPOLITIKK?	9
8: NORGE MÅ IKKJE MED I ACER/NOREG MÅ IKKJE GÅ MED I ACER	9
9: JA TIL NORSK KONTROLL AV KRAFTRESSURSANE	9
10: NEI TIL INNFORING AV EUS TREDJE ENERGIPAKKE	10
11: ARBEIDERPARTIET MÅ SI NEI TIL ACER	11
12: FIBERNETT – ALLE SKAL MED	11
13: NATURRESSURSSKATTEN MÅ VERDISIKRAST KVART ÅR	12
14: MILJØPOLITIKK FORSKJELL PÅ BY OG DISTRIKT	12
15: ARBEIDERPARTIETS ROVDYRPOLITIKK SKAL SØRGE FOR AT NORSKE TRADISJONER OG UTMARKSNÆRINGER SOM BEITEBRUK OG JAKT IVARETAS.	13
16: NEI TIL MILJØDELEGGENDE VEISALT	13
17: MANGLENDE SATSNING PÅ FANGST OG LAGRING AV CO₂	14
18: FORBUD MOT LYSFISKE I GRENLANDSFJORDENE	15
19: VERN LOFOTEN, VESTERÅLEN OG SENJA	15
HELSE OG OMSORG	16
20: TENNENE ER EN DEL AV KROPPEN	18
21: GRATIS TANNBEHANDLING TIL FLERE	18
22: BYGGING AV STRÅLESENTER VED SYKEHUSET TELEMAR	18
23: HOMOFILE OG HETEROFILE MÅ LIKESTILLINES VED BLODGIVNING	19
24: FLEIRE MÅ GODKJENNAST SOM OFFENTLEG GODKJENT HELSEPERSONELL	19
25: HELIKOPTERBASE FOR LUFTAMBULANSE TIL TELEMAR	19
26: AKUTT HJELPETELEFON FOR PEDOFIL	20
27: AKUTT HJELPETELEFON FOR PEDOFIL	20
28: ALTRUISTISK SURROGAT	21
29: BOSTØTTEORDNINGEN MÅ ENDRES	22
30: FINANSIERING AV BRUKERSTYRT PERSONLIG ASSISTENT (BPA) BØR FLYTTES FRA KOMMUNENE TIL STATEN	23
31: FORENKLING AV TRYGDE-OG SOSIALSYSTEM	24

32: NEI TIL HELSEFORETAKSMODELLEN	24
BARN - SKOLE OG OPPVEKST	26
33: ANSVARLIGGJØRING AV FORELDRE.....	27
34: BEDRE SFO	27
35: REFORMER BARNEVERNET TIL BARNETS BESTE	27
36: REFORMER BARNEVERNET TIL BARNETS BESTE	29
37: FREMMEDSPRÅK MÅ BLI VALGFRI TT FOR DYSLEKTIKERE	30
38: GRUNDIG UNDERVISNING I NETTVETT OG KILDEKRITIKK FRA 1.KLASSE	30
39: LOVPÅLAGTE FRITIDSKLUBBER	31
40: LOVFESTET RETT TIL LÆRLINGEPASS	31
41: LÆRLINGETILSKUDD TIL ALLE	32
42: LEKSEFRI SKOLE	32
43: VI VIL HA DEN PRAKTISKE SKOLESEKKEN	33
44: REVERSERE KOMPETANSEKRAV FOR LÆRERE I GRUNNSKOLEN.....	34
SAMFERDSEL – VEI – TOG.....	35
45: TELEMARKE ARBEIDERPARTI STØTTER OPP OM TINNOSBANEN	36
46: TØMMERTERMINAL/GODSTERMINAL TILKNYTTET SØRLANDSBANEN I MIDT TELEMARKE	36
47: FLOMTUNNEL MELLOM FJÆREKILEN OG VOLD.....	36
48: FV 353 «GASSVEGEN» MÅ BYGGES NÅ	37
49: LANNAVEIEN (FV.359).....	38
50: PRIORITERT OPPGRADERING AV TS-TILTAK I FV 109	38
51: OPPGRADERING AV RV 360 GVARV-NOTODDEN.....	39
52: KOMPETANSEKRAV FOR LEGEVAKT.....	39
ARBEID - NÆRING - SKATT	40
53: NEI TIL NEW PUBLIC MANAGEMENT, JA TIL TILLITSREFORM.....	41
54: HELSE- OG LIVSMESTRINGSSENTRE I KOMMUNENE	41
55: MÅ OPPRETTE FLERE SÅKORNFOND.....	41
56: GJENNØRFØRE TILLITSBASERT LEDELSE I OFFENTLIG SEKTOR.....	42
57: HELTIDSKULTUR INNENFOR OFFENTLIG SEKTOR	43
58: FRA FRIVILLIG DELTID TIL HELTIDSKULTUR.....	44
59: DATASENTER – TELEMARKE MODERNE INDUSTRIEVENTYR	44
60: FORBY UTBYTTE PÅ VELFERD.....	45
61: KOMMUNAL AVGIFT/SKATT PÅ MINERALUTVINNING	45
62: TA TILBAKE DET SERIØSE ARBEIDSLIVET	46
63: FORENKLING AV FØRARKORT-FORNYELSE.....	47
64: FORNYING AV FØRARKORT.....	47

65: ØYREMERKA MIDLAR FOR INNOVASJON NORGE OG SIVA TIL DISTRIKTA.	48
66: PASS NÆRAST MOGLEG BRUKAR.	48
67: POSTOMBERING MÅ HALDE FRAM MED SAME FREKVENSSOM IDAG	48
68: POSTOMBERING MÅ FORTSETTE MED SAMME FREKVENSSOM IDAG	49
69: REDUKSJON I STATLIG STYRING	49
70: STATLEG POTT TIL TRANSPORTSTØTTE	49
KULTUR OG FRITID	50
71: ET SAMLINGSPUNKT	51
72: KULTUR TIL ALLE	51
73: KULTUR TIL ALLE	53
74: TRANSPORT TIL ODD-KAMPER	54
75: FORBY ATOMVÅPEN	54
76: EN HISTORISK RELIGIONSFRIHET MED KRISTEN HISTORIE	55
77: NORGE MÅ TA IMØT 5000 KVOTEFLYKTNINGER	55
78: AP GARANTERER GODE VELFERDSTJENESTER FOR ALLE	56
FORSLAG TIL ORGANISASJONSSAKER	56
79: ARBEIDERPARTIET TRENGER EN KURSENDRING	58
FORSLAG TIL UTTALELSER	59
1: STUDENTPOLITIKK	59
2: ARBEIDERPARTIET – EN TYDELIG STEMME MOT PÅGÅENDE SENTRALISERING	61
3: TELEMARK ARBEIDERPARTI STØTTER OPP OM ARBEIDERPARTIETS TYDELIGGJØRING AV INNVANDRINGSPOLITIKKEN	62
4: STYRKING AV VELFERD	64
5: ARBEID TIL ALLE	64
6: BEVAR POSTEN NORGE SIN KVALITET PÅ POST-TJENESTER	65
7: NETTVETT	65
8: OVERGREP	65
9: TANNHELSE	66
10: NORGE MÅ HA FULL NASJONAL KONTROLL OVER VIKTIGE NATURRESSURSER	67
11: NATUR OG MILJØ	69
12: ET BARNEVERN TIL DET BESTE FOR BARN I NORGE	70
13: HELDAGSSKOLE	72

1 **ENERGI – KRAFT – MILJØ**

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13

1.
FRA TOKKE ARBEIDERPARTI
FORSLAG

1: VIDEREFØRING AV DAGENS ORGANISERING AV
VASSFORVALTNINGA

BEGRUNNELSE:

Arbeiderpartiet gjeng imot dei føreslåtte lov- og forskriftsendringane og ynskjer ei vidareføring av dagens organisering av vassforvaltninga. Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet foreslår store endringar i organiseringa av vassforvaltninga. Ny organisering fjernar dagens lokaldemokratiske forankring og overfører dei oppgåvene som i dag ligg hjå fylkeskommunen til staten. Forslaget strid imot dei planrettslege samordnings- og samhandlingskrav plan- og bygningslova byggjer på. Det strir og imot dei tverrpolitiske føringane for regionreforma, bryt med nærleiksprinsippet EU vassdirektiv og det den norske vassforskrifta har som utgangpunkt.

INNSTILLING:
FORSLAGET VEDTAS

2.
FRA FYRESDAL ARBEIDERPARTI
FORSLAG

2: JUSTERING AV KAPITALISERINGSRENTA I TRÅD MED
RENTEUTVIKLINGA

BEGRUNNELSE:

Den såkalla kapitaliseringsrenta må justerast fortlaupande i tråd med renteutviklinga i samfunnet. Det vil seie at den må settast ned frå 4,5 % i dag til 3 % for å følgje opp dette. Denne renta har ikkje vore justert på mange år trass i fleire lovnader om det. Kraft kommunane har tapar fleire 100 millionar kroner kvart år med dagen rentenivå, gjennom at eigedomsverdien på kraft verk da er alt for låg sett i høve til reel markandsverdi

INNSTILLING:

FORSLAGET ANSEES DEKKET I VEDTATT POLITIKK 2017:

AP vil i endre kapitaliseringsrenta i tråd med retningslinjene for verdsetting av kraftskatteformål slik at berekna marknadsverdi for vasskraft gje eit rett uttrykk for den faktiske marknadsverdien. Renta må endrast til rundt 3% o frå dagens 4,5 %.

3.
FRA KVITSEID ARBEIDERPARTI
FORSLAG

3: LIK NETTLEIGE I HEILE LANDET

BEGRUNNELSE:

Kraftproduksjonen skjer ute i distrikta der naturressursene er. Ute i bygdene er forbruket lite pga. færre folk og bedrifter medan straumforbruket er størst i byane lengst vekk frå

der verdiskapinga skjer. For å få til dette er det bygt store overføringslinjer frå dei kommunane som har stilt naturressursane til disposisjon, til byane og tettstadane. Det betyr at i dei delane av landet som har kraftproduksjonen betalar den høgste nettleiga sjølv om avstanden er kort til produksjonsstaden.

Me kjenner prinsippet frå Posten, mobiltelefoner, NRK eller betal-TV. Same pris uansett kor langt du sender pakka eller kor langt unna ein bur TV-produksjonen eller mobilmasta. AP ynskjer å ta heile landet i bruk, lik nettleige er distriktspolitikk i praksis.

INNSTILLING:

FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 10 OM KRAFT

4.

FRA NOTODDEN ARBEIDERPARTI

FORSLAG

4: FRARÅDER SUVERENITETSAVSTÅELSE TIL EUS ENERGIUNION

BEGRUNNELSE:

Hvem skal i fremtiden ha makt og styring over norsk energipolitikk?

Regjeringa vil innføre EUs tredje energimarkedspakke i EØS og legge Norge under ACER via overvåkingsorganet ESA. Statnett og NVE foreslås avvirket og ACER skal danne et felles nett for gass og strøm der nasjonale hensyn ikke lenger vil gjelde.

Saken skal opp til behandling i Stortinget i mars 2018.

Telemark Arbeiderparti vil på det sterkeste fraråde en slik suverenitetsavståelse til EUs energiunion.

Telemark Arbeiderparti vil henstille at Arbeiderpartiet sentralt står samlet og krever saken behandlet i henhold til Grunnlovens paragraf 115, der det kreves 3/4 flertall i saker som gjelder suverenitetsavståelse på et så sentralt område som energi er for Norge.

INNSTILLING:

FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 10 OM KRAFT

5.

FRA TINN ARBEIDERPARTI

FORSLAG

5: NEI TIL SAL AV NORSK VANNKRAFT

BEGRUNNELSE:

Telemark Arbeiderparti ser med stor bekymring på den sentralisering av beslutninger om energi over landegrenser, og at Norge skal avgi suverenitet til EUs energibyrå ACER via overvåkingsorganet ESA er en ytterst usikker retning for norsk energipolitikk. Mens dagens samarbeid er rådgivende, skal ACER fatte bindende flertallsvedtak. Det er også høyst usikkert hvordan dette vil påvirke energiprisen og tilgangen til energi. Regulatorisk myndighet må fortsatt ligge hos NVE og Statnett.

Hvis dette blir vedtatt, vil dette stride mot grunnloven i og med at det blir en ny reguleringsmyndighet for energi. Dette er noe vi ikke har hatt tilsvarende i Norge siden 1905. Med regjeringens forslag og tilslutning til ASER vil Norsk energi bli en del av EUs energimarked og energi vil bli den femte frihet. En slik endring vil ventelig gi langt høyere strømpriser i Norge, og vil ramme mange samfunnssektorer, ikke minst kraftkrevende industri som ved lave strømpriser har hatt et viktig fortrinn og betydd mye for å bygge opp landets næringsliv og velferd.

113
114 Telemark Arbeiderparti ønsker ikke at norsk vannkraft skal komme på utenlandske
115 hender. Vår vannkraft er mer verdt enn all olje og gass som finnes på norsk sokkel. 88%
116 av norsk vannkraft er offentlig eid. Vann er fremdeles kommende generasjoners
117 arvesølv.
118 Vann er en rikdom som det norske folk har arvet og som tilhører folket.
119 Salg av norsk vann til utenlandske aktører er et svik ovenfor våre barn og barnebarn.
120 Nei til salg av norsk vannkraft!

121
122 **INNSTILLING:**
123 **FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 10 OM KRAFT**
124

125 **6.**
126 **FRA NOTODDEN ARBEIDERPARTI**
127 **FORSLAG**

128 **6: NORSK DELTAKELSE I EUS ENERGIUNION OG**

129 **SUVERENITETSAVSTÅELSE TIL EUS ENERGIBYRÅ ACER MÅ AVSLÅS**

130 **BEGRUNNELSE**

131
132 Spørsmålet er om man ønsker at ACER skal ha det siste ordet i saker som angår norsk
133 energipolitikk. Grasrota i AP har vært klar på at man IKKE ønsker å følge den blå
134 regjeringens ønske om langt på vei å miste den demokratiske styringen av vårt arvesølv -
135 grasrota sa klart ifra både i form av direkte brev til APs stortingsgruppe og til vår
136 saksordfører i Energi -og miljøkomiteen (Espen Bart Eide) om at man helt imot forslaget.
137 Der var opprop i enkelte kommuner og en høylytt debatt i sosiale medier - noen steder
138 jobbet man sammen med LO lokalt som mente det samme - man ga klare signaler til AP
139 sentralt: Stem imot forslaget! Krev behandling etter Grunnlovens §115.
140 Men hva skjedde da saken var opp til høring den 2/2 17: Ingen ting, ingen signaler fra vår
141 representant som tydet på at stemmen fra lokale hold var tatt hensyn til.

142
143 Saken skal opp til endelig behandling i Stortinget den 16/3 17. Vi frykter at AP sentralt vil
144 fortsette å ignorerer oss - men vi håper på en snuoperasjon.

145 Men er det sånn vi bygger et parti som tradisjonelt sett har favnet grasrota - som er
146 grunnlagt på den? Vi er mange medlemmer som har vært i Ap-medlemmer i flere tiår -og
147 kjenner ikke lenger igjen profilen på toppen av partiet. AP sliter med lav oppslutning. Det
148 er ikke lenger harmoni og flyt mellom bunn og topp i partiet - de sosialdemokratiske
149 grunnverdier og grasrota synes ikke lenger ivaretatt i den grad den burde. Forskjellen til
150 høyresiden i norsk politikk er blitt skremmende liten - vi mister stadig velgere både til
151 venstre og høyre for oss.

152 Telemark AP sitt årsmøte vil oppfordre AP sentralt til å ta vare på oss.

153 Ta vare på grunnverdiene i arbeiderbevegelsen.

154 -Ta hensyn til våre meninger på grasrotplan blant oss som fortsatt stemmer AP

155 -Ta vare på oss som har tjent partiet gjennom flere tiår på grasrotplan og kjempet for de
156 sosialdemokratiske grunnverdier for at AP igjen skal kunne reise seg å bli en samstemt
157 motvekt mot de konservative krefter i samfunnet der det dessverre er lite rom for frihet,
158 likhet og solidaritet

159
160 **INNSTILLING:**
161 **FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 10 OM KRAFT**
162
163

164 **7.**
165 FRA HJARTDAL ARBEIDERPARTI
166 FORSLAG

167 **7: KVEN SKAL HA MAKT OG STYRING OVER NORSK**
168 **ENERGIPOLITIKK?**

169
170 **BEGRUNNELSE:**

171 Regjeringa vil innføre EU's tredje energimarkedspakke i EØS og legge Norge under ACER
172 via overvåkingsorganet ESA. Statnett og NVE foreslås avvirket og ACER skal danne et
173 felles nett for gass og strøm dernasjonale hensyn ikkje lenger vil gjelde. Saken skal opp
174 til behandling i Stortinget i mars 2018.

175 Hjartdal arbeiderparti vil på det sterkeste fraråde en slik suverenitetsavståelse til EU's
176 energiunion.

177 Hjartdal arbeiderparti vil henstille at Arbeiderpartiet sentralt og krever saken behandlet i
178 henhold til Grunnlovens paragraf 115 der det kreves $\frac{3}{4}$ flertall i saker som gjelder
179 suverenitetsavståelse på et så sentralt område som energi er for Norge.

180
181 **INNSTILLING:**

182 FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 10 OM KRAFT
183

184 **8.**
185 FRA VINJE ARBEIDERPARTI
186 FORSLAG

187 **8: NORGE MÅ IKKJE MED I ACER/NOREG MÅ IKKJE GÅ MED I ACER**

188
189 **BEGRUNNELSE:**

190 Kven skal i framtida ha makt og styring over norsk energipolitikk?

191 Regjeringa vil innføre EUs energipakke i EØS og leggje Noreg under EU sitt Agency for
192 Cooperation of Energy Regulators, ACER, via overvakingsorganet ESA.

193 Stortinget skal handsama saka i mars 2018

194 Vinje arbeidarparti vil på det sterkaste fraråde ei slik suverenitetsavståing til EUs
195 energiunion.

196 Vinje arbeidarparti oppmodar at Arbeidarpartiet sentralt står samla og krev at saka blir
197 handsama etter paragraf 115 i Grunnlova. Den såkalla suverenitetsparagrafen set krav om
198 tre firedels fleirtal for at saker som gjeld suverenitetsavståing på så grunnleggjande
199 område som energi skal gå gjennom. Medlemskap i EUs ACER-ordning inneber overføring
200 av makt på energiområdet til overnasjonale organ der me ikkje er medlem.

201
202 **INNSTILLING:**

203 FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 10 OM KRAFT
204
205

206 **9.**
207 FRA KVITSEID ARBEIDERPARTI
208 FORSLAG

209 **9: JA TIL NORSK KONTROLL AV KRAFTRESSURSANE**

210
211 **BEGRUNNELSE:**

Regjeringa ynskjer tilslutning til EU sine energibestemmelser om naturgass og elektrisitet, inkludera energibyrået ACER. Det betyr at dagens ordning i EØS avtala der kraftsamarbeidet er rådgjevande vil deltaking i ACER bety bindande fleirtalsvedtak. Dette kan få store konsekvensar for Noreg med tanke på lokal råderett av ressursane, høgare straumprisar og mindre kontroll på bruk av vår reine energi. Telemark AP ynskjer nasjonal politisk kontroll over kraftverk og distribusjon og seier nei til suverenitetsavståelse til Acer.

INNSTILLING:

FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 10 OM KRAFT

10.

FRA KRAGERØ ARBEIDERPARTI

FORSLAG

10: NEI TIL INNFØRING AV EUS TREDJE ENERGIPAKKE

BEGRUNNELSE:

Telemark Arbeiderparti sier nei til innføring av EUs tredje energipakke til EØS ved å reservere oss mot elmarkedsdirektivet 72/2009. Stortinget må si nei til deltagelse i EUs energiunion og suverenitetsavståelse til EUs energibyrå, ACER. Saken må behandles etter Grunnlovens paragraf 115, som krever 3/4 flertall.

Å si ja til EUs tredje energipakke betyr at EUs reguleringsmyndighet ACER vil diktere norsk kraftpolitikk. Dette er suverenitetsavståelse.

EUs mål er at kraften skal flyte fritt i EU, slik at strømprisen blir «harmonisert» og EU styrker sin konkurranseevne.

EUs energibyrå, Acer, har myndighet til å etablere energiunionen. Acer utarbeider regler som også vil gjelde i Norge dersom Norge tilslutter seg energiunionen.

Klimaargumentet går på å levere balansekraft til EUs vind- og solkraft. Vår kapasitet for å levere balansekraft er svært liten, sett opp mot EUs behov.

Klimaet vil også tape stort om den vannkraftbaserte norske metallindustrien legges ned. Vi har i dag den mest miljøvennlige metallindustrien i verden. Flyttes industrien til land med fossilbasert energi, vil CO₂-utslippene øke voldsomt. Vi vil også miste vår største konkurransefordel og arbeidsplasser vil forsvinne.

Kraftbransjens reelle motiv er økonomisk. Får ACER bestemme blir det flere utenlandske kabler. Det kom klart frem i Statnetts konsesjonssøknad: «Formålet med forbindelsen er forretningsmessig utveksling av elektrisk kraft basert på gjensidig utnyttelse av prisvariasjoner mellom markedene i Norge og England.»

Alle disse kablene bygges for å selge strømmen som en råvare som det spekuleres i prisen på. Det resulterer i at prisen vil stige i Norge.

Regjeringen og stortingsflertallet går inn for å legge enda mer myndighet i energisektoren under EU, og foreslår for Stortinget at Norge skal få en rekke nye EU-bestemmelser for naturgass og elektrisk kraft, kalt EUs «tredje energipakke», inn i EØS-avtalen. Men bare 18 prosent av de spurte i en meningsmåling i desember 2017 støtter regjeringens forslag om å legge norsk gass og kraft under EUs reguleringsmyndighet ACER. Telemark arbeiderparti ønsker ikke å si ja til EUs tredje energimarkedspakke og ACER.

Telemark arbeiderparti ser ingen grunn til å overlate noe som helst av dette til EU. Det er her snakk om å avgi kontrollen over vår viktigste evigvarende ressurs, fossefallene.

265 Dette handler om forutsetning for norsk industri, om strømpris og forsyning i et kaldt,
266 langstrakt land, rett og slett Norges arvesølv. Partiet ønsker ikke å gamble med et slikt
267 gode.

268
269 **INNSTILLING:**
270 **FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 10 OM KRAFT**

271
272

273 **11.**
274 **FRA MIDT TELEMARK ARBEIDERPARTI**
275 **FORSLAG**

276 **11: ARBEIDERPARTIET MÅ SI NEI TIL ACER**

277
278 **BEGRUNNELSE:**
279 Arbeiderpartiet må si nei til å knytte Norge inn i EU sin energiunion ACER
280 Den rene og billige vannkraften er grunnlaget for det moderne Norge. I over 100 år har
281 streng nasjonal styring og kontroll skapt et industrieventyr som har gitt oss velferd, samt
282 et teknologisk forsprang på flere områder. Sentralt i dette er fellesskapets fulle råderett
283 over ressursene.
284 En tilknytning til EU's energiunion vil dramatisk svekke Norges muligheter til å bestemme
285 over våre kraft / energiressurser, både mht. pris og infrastruktur. Særlig vil dette ramme
286 den kraftkrevende industrien, men også strømprisen til husholdningen vil bli påvirket.
287 Vi må ikke komme i en situasjon der strømprisen i Norge blir dyrere ved at landet må
288 «importere» en høyere europeisk strømpris.
289 Dette vil straks føre til at vi mister en avgjørende viktig konkurransefordel for vår
290 kraftkrevende industri, rimelig og ren energi. Prosessindustrien i Norge står for 20% av
291 Norsk eksport, som er avhengig av forutsigbar og konkurransedyktig pris på strømmen.
292 Dermed er konklusjonen klar: Norge skal fortsette å ha sine kraftressurser under full
293 nasjonal styring og råderett. Norsk kraft skal også i fremtiden brukes i videreutviklingen
294 av det norske samfunnet, dermed ingen suverenitetsavståelse til EUs energibyrå.

295
296 **INNSTILLING:**
297 **FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 10 OM KRAFT**

298
299

300 **12.**
301 **FRA KVITSEID ARBEIDERPARTI**
302 **FORSLAG**

303 **12: FIBERNETT – ALLE SKAL MED**

304
305 **BEGRUNNELSE:**
306 Infrastruktur som veg og straum har vore grunnleggande behov for å bygge landet og for
307 å kunne ta i bruk heile landet. Det meste av landet er og i dag dekt med mobiltelefoni. I
308 dag så har over 95% av husstandane i byane fiber eller breibandsdekning medan
309 dekninga utanfor tettbygde stork er under 40%. (Tal frå Samferdseldepartementet). Med
310 dagens utbyggingstakt og krav om lønsemd vil det føre til eit digitalt klasseskilje.
311 Telemark AP vil intensivere utbygginga der dette ikkje er bedriftsøkonomisk lønsemd.

312
313 **INNSTILLING:**
314 **FORSLAGET VEDTAS**

315

316

317 **13.**
318 **FRA TØKKE ARBEIDERPARTI**
319 **FORSLAG**

320 **13: NATURRESSURSSKATTEN MÅ VERDISIKRAST KVART ÅR**

321
322 **BEGRUNNELSE:**

323 Dei siste åra har skatteinntektene til kraftkommunane gått ned. Det har vore forslag til
324 endringar i eigedomsskatten. Grunnlaget for naturressursskatten har vore uendra i 21 år.
325 Arbeiderpartiet må vere ein garantist for at vertskommunane for kraftanlegg skal ha ein
326 økonomisk fordel av verdiskapinga som skjer i kommunen. Dette er i dag forankra i
327 konsesjonslovane.

328 Arbeiderpartiet må og vere ein garantist for at dei kommunane som stiller sin natur til
329 rådighet for fellesskapet, får kompensert for dei skader og ulemper dette inneber.

330

331 **Fakta:** Naturressursskatten vart innført i 1997 i samband med kraftskattereforma. Den
332 vart sett til 1,1 øre PR/kWh til vertskommunane og 0,2 øre PR/kWh til fylkeskommunen.
333 Den har stått uendra i 21 år. Det vil seie at verdien av denne skatten vert redusert år for
334 år.

335

336 **INNSTILLING:**
337 **FORSLAGET VEDTAS**

338

339 **14.**
340 **FRA NOTODDEN ARBEIDERPARTI**
341 **FORSLAG**

342 **14: MILJØPOLITIKK FORSKJELL PÅ BY OG DISTRIKT**

343
344 **BEGRUNNELSE**

345 Arbeiderpartiets miljøpolitikk skal ta hensyn til at det vil være forskjell på hvilke tiltak
346 som vil være realistisk gjennomførbare i større byer, og hvilke tiltak som er
347 gjennomførbare i distriktene. Distriktenes stemme skal være tungtveiende, i saker der
348 de blir berørt.

349

350 Miljøpolitikk har med rette stort fokus i det norske samfunnet. Norge er, og bør være
351 ledende innen miljøfremmende tiltak. Det er allikevel viktig å ta hensyn til at enkelte
352 tiltak som kan gjennomføres uten særlig ulempe for befolkningen i urbane strøk, kan
353 være svært krevende for befolkningen i distriktene. Dette gjelder blant annet politikken
354 rundt bil og drivstoffavgifter. Der man i mange urbane strøk kan benytte seg av offentlig
355 transport, er en i distriktene helt avhengig av bil i hverdagen. EL bil er foreløpig ikke ett
356 realistisk alternativ i flere distrikt. Dette har både med kjørelengde og med kapasitet på
357 lokale strøm nett. Flere steder vil ikke strøm nettene ha nok kapasitet dersom samtlige
358 innbyggere skal lade EL bil. Notodden kommune fikk erfare at EL biler foreløpig ikke har
359 kapasitet for å kunne fungere hjemmehjelpstjenesten. Diesel og bensin biler er foreløpig
360 det eneste realistiske alternativ i store deler av distrikts- Norge, og kan ikke tillegges
361 fremtidige «ekstra» miljøavgifter.

362 Ett annet eksempel er at Norge i samråd med EU har forpliktet seg til å kutte
363 klimagassutslipp fra såkalt ikke-kvotepliktig sektor (herunder jordbruk og skogbruk) med
364 40 prosent innen 2030. Dette vil sannsynlig få store konsekvenser for jordbruk og
365 skogbruksnæringen i distriktene. Konsekvensene av slike forpliktelser må utredes i
366 samråd med jordbruk og skogbruksorganisasjonene. En må være sikker på at det er

realistisk gjennomførbart og de berørte næringer må kompenseres for de tap/merkostnader slike forpliktelser ofte medfører.

INNSTILLING:

FORSLAGET ANSEES DEKKET AV UTTALELSE 11 – MILJØ

15.

FRA NOTODDEN ARBEIDERPARTI
FORSLAG

15: ARBEIDERPARTIETS ROVDYRPOLITIKK SKAL SØRGE FOR AT NORSKE TRADISJONER OG UTMARKSNÆRINGER SOM BEITEBRUK OG JAKT IVARETAS.

BEGRUNNELSE

Lokalbefolkningen skal høres og tas hensyn til i rovdyrforvaltningen. Det er politisk enighet om at det er ønskelig med landbruk over hele landet. Kulturlandskapet skal ivaretas gjennom beitebruk. Vi er stolte av den rene miljøvennlige norske maten, produsert av frittgående beitedyr. Vi har stolte jakttradisjoner med norske fremavlete hunderaser, slik som eksempelvis Norsk Elghund Grå og Dunker. Jakt med løs hund er en del av vår kulturarv. Vi har tradisjon for å produsere mat over hele landet og for å forvalte våre viltressurser. Viltressursene utgjør en betydelig mengde mat.

Vi spiser for eks. ca. 4 700 tonn elgkjøtt hvert år. I en verden der det er mangel på mat er det viktig å ivareta å produsere mest mulig mat på de arealer vi disponerer. Dette er ikke forenlig med for store rovdyrstammer. Spesielt er ulven en trussel mot både landbruk og jakttradisjoner. Rovdyrdebattens sterkeste røster tilhører ofte de som selv ikke bor i distriktene, og dermed heller ikke blir direkte berørt av rovdyrbestanden. Rovdyrbestanden må begrenses til ett akseptabelt nivå, og lokalbefolkningen må få mye større innvirkning på forvaltningen.

INNSTILLING:

FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 11 OM MILJØ

16.

FRA KRAGERØ ARBEIDERPARTI
FORSLAG

16: NEI TIL MILJØØDELEGGENDE VEISALT

BEGRUNNELSE:

Telemark Arbeiderparti ønsker å redusere miljøskadelig bruk av kloridsalter på veiene i Telemark. Det er nødvendig å legge inn tallfestede krav om klimakutt (KraKK) i forbindelse med konkurransegrunnlaget i anbudene i fylkeskommunen.

I denne forbindelse ønsker Telemark Arbeiderparti å snu utviklingen over til mer miljøvennlige produkter for å vektlegge hensynet til miljø og klima i alle avgjørelser og innkjøp som et viktig ledd i «det grønne skiftet».

Forbruk av miljøødeleggende veisalt (f.eks. magnesiumklorid) øker nå i alarmerende grad

– sommer som vinter. Vinterforbruket i 2017 nærmer seg 300 000 tonn og sommerforbruket (for støvbinding) er på ca. 70 000 tonn på landsbasis.

Fordelene ved salting er innlysende. Bilistene klarer å komme seg trygt dit de skal, uten å skli av veien, bli stående fast i motbakken eller havne i ulykker med andre bilister.

Ulempene er at saltet samtidig «spiser opp» bilene det er ment å beskytte. Også bremsene kan bli ødelagt. Mange hevder at saltingen får mange bilister til å kjøre mye fortere enn de ellers ville ha gjort. En løsning kan være lavere fartsgrenser på utvalgte veier vinterstid, ettersom lavere fart også vil redusere behovet for salting. Videre kan omfattende og feil bruk av veisalt ødelegge veiene, på den måten at de sprekker opp, og det blir dype hull i dem. Forskning viser i tillegg at saltingen dreper vegetasjonen langs veiene.

Et meget viktig fokus har vært hva som kan skje med grunnvannet, brønner og annet drikkevann når veiene saltes. Undersøkelser har vist at det kan være problemer i om lag en tredel av disse, på grunn av veisalt. Også Norsk Institutt for vannforskning (NIVA) har konkludert med at veisaltingen er svært skadelig for innsjøer og drikkevannskilder.

Det holder ikke å vedta at «saltingen skal reduseres der det er mulig». Det må settes klare og tallfestede mål. Det er gjort i Sverige, og her halverte de saltforbruket i løpet av tre år. Vegdirektoratets jobbing med KraKK har fått solid drahjelp i lovverket gjennom forskrift om offentlige anskaffelser av mai 2017 der både etater og entreprenører pålegges å fremme klimavennlige løsninger. Telemark Arbeiderparti ser det som en selvfølge at Telemark fylkeskommune med sin nylig vedtatte klimaplan følger opp dette arbeidet.

INNSTILLING:

FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 11 OM MILJØ

17.

FRA PORSGRUNN ARBEIDERPARTI FORSLAG

17: MANGLENDE SATSNING PÅ FANGST OG LAGRING AV CO₂

BEGRUNNELSE:

Telemark Aps årsmøte beklager manglende satsing på CO₂ fangst og lagring i regjeringens budsjett for 2018. Dermed står Norge og Grenland i fare for å miste ledertrøya i viktig og helt nødvendig teknologiutvikling.

Det er viktig å realisere de industrielle prosjektene i Porsgrunn på Norcem og Yara så snart som mulig. Dette er en satsing som vil innebære behov for mange nye fagarbeidere innenfor både fangst, lagring og transport.

Verden har et voksende behov for energi, og rammes av klimaendringer som forårsakes av energiproduksjon. Karbonfangst kan gi svar på denne doble utfordringen. Derfor er det avgjørende å videreutvikle CO₂ fangstteknologien. Årsmøte i Telemark AP ber Stortinget bevilge nødvendige midler til å fortsette dette viktige arbeidet i vår kommune.

INNSTILLING:

FORSLAGET ANSEES DEKKET AV UTTALELSE NR 11 OM MILJØ

18.

FRA SKIEN ARBEIDERPARTI
FORSLAG

18: FORBUD MOT LYSFISKE I GRENLANDSFJORDENE

BEGRUNNELSE:

Yrkesfiskere har over flere år drevet et utstrakt lysfiske etter sild i Grenlands-fjordene. Dette har resulterte i en betydelig nedgang i fiskebestanden også når det gjelder annen fisk i fjordene.

Lysbåtfiskere saumfarer på sensommer/høsten kysten fra Østfold og til våre fjorder.

Lysfisket har negativ betydning for gytingen og en miljømessig side i fjordene. Det har til tider også har stått sildesteng som har forurenset med mengder av død fisk langs strendene.

Fiskebåtreder har ved flere anledninger tatt opp fangst i indre Eidangerfjord (sone 919) som med overlegg feilaktig er rapportert tatt syd for Langesund/Bamblekysten (sone 916). Fangsten ble fraktet til levering i Sverige.

Det foreslås at lysfisket i fjordene forbys for å bevare en bærekraftig fiskebestand.

INNSTILLING:

FORSLAGET ANSEES DEKKET I VEDTATT POLITIKK 2017:

«Da forvaltningen av sild og brisling ikke har vært bærekraftig de siste 50 år, må dette fisket begrenses sterkt. Lysfiskerne fisker opp store mengder av sild og brisling som er maten til de fleste typer fisk, sel og sjøfugl. Lysfisket er årsaken til at det nesten ikke er fisk igjen i skjærgården. I Nordland, Troms og Finnmark har lysfisket vært forbudt i mange år. For å sikre et bærekraftig fiske i skjærgården bør lysfisket forbys eller forvaltningen av fisket overføres til fylkes- og kommuneadministrasjonens miljøavdelinger.»

19.

FRA AUF I TELEMARK
FORSLAG

19: VERN LOFOTEN, VESTERÅLEN OG SENJA

BEGRUNNELSE:

I 2014 opplevde Norge det mest dramatiske oljeprisfallet i moderne tid som gjorde at flere titalls tusen mistet jobben. I kjølvannet av denne oljekrisen og et globalt fokus på fornybarsamfunnet har blant annet Norges Bank anbefalt Oljefondet å trekke seg ut av olje og gass. Et startskudd for oljeboring i Lofoten Vesterålen og Senja betyr at vi må binde opp ressurser i en industri preget av stor risiko og usikre fremtidsutsikter.

Oljeboring i Lofoten, Vesterålen og Senja vil føre til naturinngrep i et av verdens mest sårbare havområder som blant annet er et av våre viktigste gyteområder for fisk. Å sette i gang oljeboring vil true naturmangfoldet og fiskeriene i området. Vi mener at det langsiktige hensynet til fiskeressursene skal veie tyngre enn de kortsiktige ønskene til oljeindustrien.

Et for stort fokus på petroleum står i direkte konflikt med satsing på eksisterende næringer og fornybar energi i Nord. I denne landsdelen finnes det mange fremtidsrettede næringer som kan bestå langt inn i framtida og skape tusenvis av lønnsomme arbeidsplasser som vi heller burde satse på.

519
520 Oljeboring i Lofoten, Vesterålen og Senja er ikke forenlig med Norges internasjonale
521 klimaforpliktelser. Det er viktig at Norge fører en politikk som støtter opp om klimaforliket
522 og enigheten i klimatoppmøtet i Paris. Petroleumssektoren er den største
523 utslippssektoren i Norge, og bidrar årlig med over 31 % av norske CO2-utslipp. Da bør vi
524 ikke konsekvensutrede noen av de mest sårbare områdene våre.

525
526 I møte både med de internasjonale klimamålsetningene, og usikkerheten i markedet, må
527 Norge øke takten i overgangen til det grønne skiftet. Arbeiderpartiet kan ikke være
528 partiet som går i front for store naturinngrep i sårbare områder.
529 Konsekvensutredning er ikke kunnskapsinnhenting, det er å starte prosessen med
530 åpning av oljefelt. Vi har brukt flere millioner kroner på forvaltningsplaner og
531 kunnskapsinnhentinger i området. En konsekvensutredning er kun startskuddet for
532 åpning i et område.

533
534 Forslag:
535 Telemark arbeiderparti mener at det ikke skal foregå oljeboring i feltene Nordland 6,
536 Nordland 7 og Troms 2. Dette innebærer at man sier nei til både konsekvensutredning og
537 åpning av disse områdene.

538
539 **FLERTALLETS INNSTILLING (Terje Aasland, Bjørg Tveito Lundefaret, Jone Blikra,**
540 **Hans Sundsvalen, Lene Vågslid, Hallgeir Ofte, Ole Henrik Lia, Sven Tore Løkshid,**
541 **Alexander Lien, Erik Skjervagen):**
542 **FORSLAGET AVVISES TIL FORDEL FOR FØLGENDE FORSLAG SOM BLE VEDTATT 103**
543 **MOT 20 STEMME I 2017:**
544 *Innføre petroleumsfrie soner som ivaretar særskilte områder i Lofoten, Vesterålen*
545 *og Senja. I et belte på fem mil utenfor Lofoten skal det ikke være olje- og gass*
546 *aktivitet. Sørlige delen av Lofoten skal bli nasjonalpark.*
547 *Konsekvensutrede petroleumsaktivitet i Nordland 6. Utredningen skal avklare hvilke*
548 *deler som kan åpnes for olje- og gassvirksomhet og hvilke deler som bør unntas.*
549 *Avvente med områdene Nordland 7 og Troms 2. Områdene vil først kunne bli*
550 *konsekvensutredet fra 2021, etter neste stortingsperiode.*

551
552 *Telemark Arbeiderparti mener programkomiteen i Arbeiderpartiet har kommet frem*
553 *til en omforent løsning knyttet til Lofoten/Vesterålen/Senja.*
554 *Arbeiderpartiet har lange viktige næringstradisjoner på norsk sokkel, samtidig som*
555 *vi har hatt fokus på miljøvennlig og teknologiske løsninger for å skåne norsk natur.*
556 *Viktigheten av å innhente kunnskap om potensielle muligheter er fortsatt tilstede,*
557 *samtidig som man skal være varsomme med sårbare kystområder.*

558
559
560 **MINDRETALLETS INNSTILLING (Nikolai Sti Ravlum):**
561 **FORSLAGET VEDTAS**

562
563
564
565
566
567
568
569

570

571

HELSE OG OMSORG

572

573

574

575

576

577

578

579

580

581

582

583

584

585

586

587

588

589

590

591

592

593

594 **20.**
595 FRA NOTODDEN ARBEIDERPARTI
596 FORSLAG

597 **20: TENNENE ER EN DEL AV KROPPEN**

598
599 BEGRUNNELSE:
600 Staten dekker fri tannbehandling inntil et visst beløp pr. år for eks. 5.000,- pr. år.
601 (her inngår ikke forskjønnelse av tenner)

602
603 INNSTILLING:
604 FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 9 OM TANNHELSE

605
606

607 **21.**
608 FRA KVINNENETTVERKET/KVINNER PÅ TOPP
609 FORSLAG

610 **21: GRATIS TANNBEHANDLING TIL FLERE**

611
612 BEGRUNNELSE:
613 Telemark Arbeiderparti må jobbe for å få gratis tannlegebehandling til flere, og for å få
614 tannhelse inn i egenandelsordningen.
615 Mange velger nå å ikke dra til tannlegen fordi det er for dyrt. Dette er usolidarisk og
616 usosialt. De som drar til tannlegen og de som ikke har råd til det.
617 Tannhelse påvirker resten av helsa, både fysisk og psykisk.
618 Tennene er en del av kroppen.

619
620 INNSTILLING:
621 FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 9 OM TANNHELSE
622

623 **22.**
624 FRA MIDT TELEMARK ARBEIDERPARTI
625 FORSLAG

626 **22: BYGGING AV STRÅLESENTER VED SYKEHUSET TELEMARK**

627
628 BEGRUNNELSE:
629 Telemark Ap skal fortsette å være pådriver i prosessen frem til strålesenteret er ferdig til
630 operativ tjeneste. Dette må være realisert innen 2020, slik det fremkommer i planen.
631 Begrunnelse: Det er uholdbart for pasienter som trenger strålebehandling og måtte reise
632 i timesvis til / fra behandlingssteder utenfor Telemark, slik de må gjøre i dag. Dette er en
633 enorm ekstrabelastning for pasienter og kan ikke aksepteres.

634
635 INNSTILLING:
636 FORSLAGET VEDTAS

637
638

639 **23.**
640 FRA KVINNENETTVERKET/KVINNER PÅ TOPP
641 FORSLAG

**23: HOMOFILE OG HETEROFILE MÅ LIKESTILLINES VED
BLODGIVNING**

BEGRUNNELSE:

I dag må homofile menn frastå fra sex i 12 måneder for at de skal kunne gi blod, mens heterofile ikke trenger å avstå fra dette, men kun ha hatt fast partner de siste 6 månedene.

1, Vi mangler blodgivere

2, Det er diskriminerende på vegne av både kjønn og legning- og det er ikke greit, kanskje til og med skadelig for hvordan det oppfattes å være homofil.

3, LO-kongressen vedtok dette i 2017, og AP bør gjøre det samme.

INNSTILLING:

FORSLAGET VEDTAS

24.

**FRA FYRESDAL ARBEIDERPARTI
FORSLAG**

24: FLEIRE MÅ GODKJENNAST SOM OFFENTLEG GODKJENT

HELSEPERSONELL

BEGRUNNELSE:

Fleire nye kategoriar personell bør godkjennast som offentlig godkjent helsepersonell . Døme på dette er akupunktører, osteopater, ernæringsterapeuter og hypnoterapeuter. Det er tid for nye innspel og mindre bruk av medisin i norsk helsevesen. Nye kategoriar helsepersonell vil kunne bidra til dette.

INNSTILLING

FORSLAGET OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN

25.

**FRA SKIEN ARBEIDERPARTI
FORSLAG**

25: HELIKOPTERBASE FOR LUFTAMBULANSE TIL TELEMARK

BEGRUNNELSE:

I Nasjonal helse og sykehusplanen beskrives behovet for en permanent luftambulansebase i Telemark.

Skien Arbeiderparti ønsker en rask avklaring i denne saken. En permanent luftambulansebase vil trygge folks akutte behov for helsehjelp, og styrke hele Telemarks befolkning sitt behov for raske sykehustjenester. Vi mener at en slik base bør plasseres i Skien med nærhet til Sykehuset Telemark HF. Sykehuset er et døgnkontinuerlig akuttsykehus som kan gi spesialisttjenester innenfor de fleste områder. Det er i dag en godkjent landingsplass for helikopter ved sykehuset. Basen vil ha en god nærhet til 70 % av Telemarks befolkning og har kort reisetid til innbyggere i Telemark, Vestfold og Aust – Agder. Behovet for gode luftambulansetjenester til turistområder sommer og vinter er viktige momenter i saken.

691
692 Dette er en sak vi håper et tverrpolitisk miljø i Telemark kan samle seg om. Uten enighet
693 om lokalisering av basen i Telemark er det stor fare for at basen etableres i Aust – Agder.
694 Hovden i Bykle kommune ønsker sterkt en slik base til sitt område, i tillegg til dagens
695 base i Arendal. Det vil bety to permanente luftambulansebaser i Aust – Agder og ingen i
696 Telemark. Noe som vil være stikk i strid med den nasjonale helse og sykehusplanens
697 signaler som det nå jobbes med.

698
699 Det blir helt avgjørende at kommunene i Telemark og Fylkeskommune er aktive pådriver i
700 denne saken for å vann fram.

701
702 **INNSTILLING:**
703 **FORSLAGET VEDTAS. ENDELIG BEHANDLING AV LOKALISERING LUFTAMBULANSE**
704 **DELEGERES TIL REPRESENTANTSKAPET I TELEMARK ARBEIDERPARTI BASERT PÅ**
705 **FAGLIGE INNSPILL.**

706
707

708 **26.**
709 **FRA AUF I TELEMARK**
710 **FORSLAG**

711 **26: AKUTT HJELPETELEFON FOR PEDOFILE**

712
713 **BEGRUNNELSE:**
714 En studie gjort i Tyskland viser at omlag 1/10 har seksuell tiltrekning mot barn. Dette
715 betyr derimot ikke at alle begår overgrep mot barn. I dokumentaren "Monstrene og jeg"
716 viser det seg at det ikke er gjort noen type forskning på pedofili i Norge og at
717 for de som faktisk ønsker hjelp, så finnes det ingen tilbud.

718
719 I lys av «Dark Room»-saken ser vi at flere enn det vi tror begår overgrep eller laster ned
720 overgrepsmateriale via Internett.

721
722 Telemark Arbeiderparti mener det er på tide at vi begynner med forebyggende tiltak mot
723 pedofili, og tror at en hjelpetelefon man kan kontakte dersom man er i faresonen for å
724 begå overgrep, laste ned overgrepsmateriale eller bare ønsker å snakke med noen som
725 har forståelse for situasjonen man er i, kan være et skritt på veien i å etablere et
726 fullstendig hjelpeapparat for pedofile.

727
728 Om det er mulig å redde et barn fra overgrep, så er det et skritt på veien mot et samfunn
729 der ingen barn opplever seksuelle overgrep.

730
731 **INNSTILLING:**
732 **FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 8 OM OVERGREP**

733
734

735 **27.**
736 **FRA KVINNENETTVERKET/KVINNER PÅ TOPP**
737 **FORSLAG**

738 **27: AKUTT HJELPETELEFON FOR PEDOFILE**

739
740 **BEGRUNNELSE:**

I dag finnes det ikke noe tilbud til mennesker som er pedofile. Vi mener dette kan være et viktig grep for å forhindre nye overgrep. Målet vårt er å redde barn!

INNSTILLING:

FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 8 OM OVERGREP

28.

FRA AUF I TELEMARK

FORSLAG

28: ALTRUISTISK SURROGATI

BEGRUNNELSE:

Surrogati innebærer at en kvinne blir gravid med, bærer frem og føder barn som etter fødselen skal overleveres til de som skal være barnets juridiske og sosiale foreldre. I dag er surrogati ulovlig i Norge, og det forekommer derfor mange eksempler på nordmenn som drar til andre land i Europa og resten av verden som tillater surrogati for å få båret frem barn der. I land som India og USA er kommersiell surrogati en pågående industri hvor aktørene tar ut store mengder profitt, og noen steder også driver menneskehandel hvor surrogatmoren blir utnyttet og får store psykiske påkjenninger. For Telemark Arbeiderparti er det svært viktig at barn rundt om i verden ikke er en handelsvare som kommersielle aktører driver profitt av. Derfor ser vi det som nødvendig og moralsk riktig å tillate altruistisk surrogati for å forhindre at nordmenn reiser til andre land og er med på å bygge opp en stadig økende industri.

Det er essensielt å skille på altruistisk surrogati og kommersiell surrogati. Telemark Arbeiderparti er kritiske til kommersiell surrogati ettersom det ofte forekommer situasjoner der fattige kvinner livnærer seg på å være surrogatmor og blir brukt av en aktør som kun har som hensikt å tjene penger. Altruistisk surrogati innebærer at kvinnen som bærer frem barnet får kompensert for utgifter ved svangerskapet og eventuelle tapte arbeidsinntekter. Skillet mellom disse to typene surrogati handler blant annet om hvilken hensikt man har ved surrogatien. Altruistisk surrogati er et alternativ der surrogatmoren selv av fri vilje kan ønske å hjelpe en nær slektning som er infertil, for eksempel en søster, datter, venninne, eller bror og hans mann.

Å tillate altruistisk surrogati er også et likestillingsspørsmål. Det handler om kvinners selvbestemmelsesrett over egen kropp. Om en kvinne frivillig vil bære frem et barn har hun retten til å gjøre det, og hverken staten Norge eller andre aktører bør ha en bestemmelsesrett over kvinners kropp på den måten. Telemark Arbeiderparti ønsker å fortsette arbeiderbevegelsens kamp for et likestilt samfunn slik våre verdier tilsier.

Forslag:

Telemark Arbeiderparti vil:

- tillate altruistisk surrogati i Norge med en forutsetning om at det drives av ikke-kommersielle aktører.
- ulovliggjøre at nordmenn kan dra til utlandet for å utføre surrogati.
- at barnekonvensjonens paragraf 3, barnets beste, skal vektlegges sterkt gjennom hele behandlingen.
- at avtalen mellom surrogatmoren og foreldrene skal være lovlig bindende slik at barnets beste blir vektlagt og tatt mest hensyn til.
- at surrogatmoren skal måtte ha født minst ett barn tidligere.
- at surrogatmoren får oppfølging før, etter og underveis i graviditeten.
- det skal dokumenteres en nær relasjon mellom surrogat og minst en forelder.

- det skal kunne påvises av faglige og medisinske aktører at surrogatmoren er innforstått med eventuelle konsekvenser, og at surrogatmoren ikke er utsatt for press eller tvang.

FLERTALLETS INNSTILLING:

(Terje Aasland, Sven Tore Løkshid, Erik Skjervagen, Hallgeir Ofte, Ole Henrik Lia, Alexander Lien, Hans Sundsvalen)

FORSLAGET AVVISES

MINDRETALLETS INNSTILLING:

(Lene Vågshid, Nikolai Sti Ravlum, Jone Blikra, Bjørg Tveito Lundefaret)

OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN

29.

FRA NOTODDEN ARBEIDERPARTI

FORSLAG

29: BOSTØTTEORDNINGEN MÅ ENDRES

BEGRUNNELSE

Bostøtte er en behovsprøvd statlig støtteordning for den som har lave inntekter og høye boutgifter.

Ordningen har eksistert lenge, og det har gjennom årene vært gjennomført flere endringer.

Det stilles strenge krav til hvem som skal få utbetalt bostøtte, og den har i mange år vært et nødvendig økonomisk tilskudd for blant annet minstepensjonister og uføre med lav eller ingen tilleggspensjon. Bostøtten beregnes ut fra brutto inntekt.

Første januar 2015 trådte Uføreforhøringen i kraft. Den gir en høyere skatteprosent for uføre, og uførepensjonen skattlegges nå som vanlig arbeidsinntekt istedenfor som pensjon. Uføre blir kompensert for bortfallet av de tidligere særlige skattefordelene for uføre ved en økning av brutto uføretrygd. De aller fleste uføre har fått utbetalt det samme eller har økt sin nettoinntekt, mens de med høy gjeld har i en del tilfeller kommet dårligere ut enn tidligere.

Når skatteoppgjøret for 2015 var klart for de fleste sommeren 2016, opplevde mange uføre å få brev fra Husbanken med beskjed om at de ikke kunne få bostøtte lenger, på bakgrunn av at de hadde hatt for høy inntekt. Mange mistet da et tilskudd som hadde hjulpet dem til å få endene til å møtes i en stram økonomisk hverdag. Pr 1.1. 2017 var inntektsgrensen for 1 person ca. 17.000 brutto pr måned for å få bostøtte, uavhengig av hvor høye boutgifter man har. Brutto minstesats for uføre er på ca. 19000 pr måned.

Mens Husbanken strammer grepet når det gjelder utbetaling av bostøtte, er boligprisene over det meste av landet i sterk vekst. Ikke minst prisene på leiemarkedet, det mange trygdede befinner seg, har de siste årene steget dramatisk.

Det er ikke bare de unge som har problemer med å komme inn på boligmarkedet, men også mange som tilhører disse gruppene vi her snakker om.

Bostøtteordningen er et av virkemidlene som brukes til å utjevne forskjellene mellom folk. En trygg og sikker bolig er et av de mest grunnleggende behovene man har, uansett om man eier eller leier. Derfor bør kriteriene for utbetaling av bostøtte gås gjennom på nytt. Det bør være nettoinntekten som legges til grunn for utbetaling av bostøtte,

istedenfor brutto inntekt. På den måten får også de med lave inntekter mulighet til å beholde boligen uten å måtte leve fra hånd til munn.

INNSTILLING:

OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN

30.

FRA NOTODDEN ARBEIDERPARTI
FORSLAG

30: FINANSIERING AV BRUKERSTYRT PERSONLIG ASSISTENT (BPA) BØR FLYTTES FRA KOMMUNENE TIL STATEN

BEGRUNNELSE

Brukerstyrt personlig assistent (BPA) er en lovfestet rettighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne nedsatt funksjonsevne praktisk bistand, hjelpe til med daglig gjøremål, som kle på seg, vaske hus, bistå slik at de kan komme seg til arbeid skole osv. BPA skal bidra til at personer med nedsatt funksjonsevne skal ha mulighet til å kunne leve et aktivt og selvstendig liv. Med en BPA kan du selv bestemme din egen hverdag på lik linje med funksjonsfriske. BPA er viktig for å sikre grunnleggende menneskerettigheter, likestilling, likeverd og samfunnsdeltakelse.

For å sikre likebehandling av ordningen bør og må den være en statlig stønad på lik linje med andre trygdeordninger. Barnetrygd, uførepensjon, alderspensjon, kontantstøtte, grunn – og hjelpestønad osv.

I dag er dette kommunenes ansvar, noe som gjør at det er store forskjeller på hvordan ordningen fungerer, avhengig av den enkelte kommunes økonomi.

Dette medfører store forskjeller for mennesker som har behov for BPA.

Noen får hjelp av hjemmesykepleien, noen må foreldrene hjelpe, andre får kanskje tildelt en støttekontakt noen timer i uka.

Et annet svakt punkt ved dagens ordning, er at små kommuner hvor alle kjenner alle vil det kunne skape misnøye/mistillit ang utmålingen/tildelingen av stønaden. (jf. barnevernet)

Dette gir ikke et likeverdig liv jvf. funksjonsfriske.

Bent Høye sier i et rundskriv at han er misfornøyd med kommunenes innsats for å gjøre BPA kjent. Det nytter ikke å gjøre noe kjent hvis en ikke har økonomi til å gjennomføre. Videre sier han at dersom kommunene ikke følger opp vil regjeringen bli nødt til å se på ytterligere tiltak for å sikre brukernes rettigheter.

Da bør regjeringen se på finansieringen.

Mange av de Statlige stønader er et virkemiddel for å utjevne forskjellen mellom folk, Hvorfor skal personer med nedsatt funksjonshemming ikke få samme statlige rettigheter som andre?

Vi vil ha et samfunn for alle, hvor ingen diskrimineres på grunnlag av funksjonsevne

FLERTALLETS INNSTILLING:

(Terje Aasland, Bjørg Tveito Lundefaret, Jone Blikra, Sven Tore Løkslid, Erik Skjervagen, Ole Henrik Lia, Lene Vågslid, Nikolai Sti Ravlum, Hallgeir Ofte, Hans Sundsvalen)

899 FORSLAGET AVVISES DA PRINSIPPET OM NÆRHET, KUNNSKAP, OG
900 LOKALDEMOKRATI ER VIKTIG I UTØVELSEN AV NORSKE VELFERDSTJENESTER DETTE
901 BØR OGSÅ GJELDE DISSE TJENESTENE
902

903 MINDRETALLETS INNSTILLING:
904 (Alexander Lien)
905 OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN
906

907 **31.**
908 FRA FYRES DAL ARBEIDERPARTI
909 FORSLAG

910 **31: FORENKLING AV TRYGDE-OG SOSIALSYSTEM**

911
912 **BEGRUNNELSE:**
913 Ordningane i vårt trygde -og sosialsystem er for komplisera. Det må settast ned ein
914 gruppe, kor det må vere politisk deltaking, som skal kome med framlegg om endringar.
915 Gruppa må tenke i nye tankebanar rundt våre system. Borgarlønn skal vere ein del av ein
916 slik vurdering.
917 NAV systemet er etter kvart blitt for stort og komplisera. Det er vanskeleg å få svar på
918 mange spørsmål utan konsultasjon med spiss kompetanse. Brukarane sjølv har vanskar
919 med å forstå og orientere seg om de ulike ordningar. Som følgje av mellom anna dette
920 sentraliserer NAV seg og flytter tenestar vekk frå publikum. Enkle tenestar med tett
921 kontakt med brukarane og raske svar vil gje betre tenestar og innsparingar i det statlege
922 byråkrati.
923

924 **INNSTILLING:**
925 OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN
926
927

928 **32.**
929 FRA KRAGERØ ARBEIDERPARTI
930 FORSLAG

931 **32: NEI TIL HELSEFORETAKSMODELLEN**

932
933 **BEGRUNNELSE:**
934 Telemark Arbeiderparti sier nei til helseforetaksmodellen. Den politiske styringen av
935 sykehus-Norge tas tilbake. Sykehusene skal tilbake til pasienter, fag og folkevalgt
936 styring.
937 Da Helseforetaksmodellen (HFM) ble innført i 2001, ble sykehusene underlagt styrings- og
938 regnskapsprinsipper tilpasset til privat næringsliv og ikke offentlig velferd. Makt er flyttet fra
939 Stortinget og til den administrative styringsmodellen der makten er samlet hos noen
940 få gjennom anvendelsen av direktører på det regionale nivå, styreledere for helseforetak,
941 gjenbruk av direktører og styreledere i ulike roller samtidig eller etter hverandre. Det kan
942 defineres en «familie» med et dusin navn som har hatt mange sentrale roller i systemet
943 siden helseforetaksmodellen ble innført. Resultatet er et byråkrati der økonomiske hensyn
944 vektet tyngre enn helsefaglige hensyn.
945
946 HFM representerer altfor stor makt i styrerommene. Organisasjonen er toppstyrt med
947 ledere som i liten grad har helsefaglig bakgrunn. Det er stor avstand fra bunn til topp der
948 virkelighetsoppfatningen er totalt forskjellig. Alt er definert ovenfra og ned med
949 fjernstyring av sykehusene i altfor store organisasjoner. Tenkningen er hentet fra finans-

950 og næringsliv, med økonomisk tankegang – kjøp og salg av pasientbehandling.
951 Økonomer blir viktigere enn folk med helsekunnskap, og politikere – og demokrati – er
952 satt på sidelinja av New Public Management (NPM), som mange vil kalle en infisering av
953 helsevesenet.

954

955 **INNSTILLING:**

956 **FORSLAGET AVVISES TIL FORDEL FOR:**

957 *Helseforetaksmodellen har gitt en del utfordringer for lokaldemokrati og styring.*

958 *Nedleggelse av mange lokalsykehus er en del av dette, økonomi og muligheter for*

959 *investeringer er et annet område. Store nedskjæringsprogrammer har blitt iverksatt*

960 *for å skape rom for investeringer.*

961

962 *Telemark Arbeiderparti mener det er riktig å dele opp helse Sør-Øst i flere deler.*

963 *Dagens enhet er for stor, uoversiktlig og byråkratisk. Det enkelte helseforetak må få*

964 *større folkevalgt innflytelse gjennom politisk deltakelse i sykehusstyrene. De lokale*

965 *sykehusstyrene må bestå. Det må være stedlig ledelse på sykehusene.*

966

967 *Styringsmodellen for sykehusene må evalueres og tas opp til ny vurdering for å finne*

968 *ut om dagens ordning gir de beste løsninger og er så rettferdig som mulig.*

969

970

971

972

973

974

975

976

977

BARN - SKOLE OG

978

OPPVEKST

979

980

981

982

983

984

985

986

987

988

989

990

991

992

993

994

995

996

997

998

999

1000
1001
1002

1003 **33.**
1004 FRA KVINNENETTVERKET/KVINNER PÅ TOPP
1005 FORSLAG

1006 **33: ANSVARLIGGJØRING AV FORELDRE**

1007
1008 **BEGRUNNELSE:**

1009 Telemark AP vil ha større ansvarliggjøring av foreldre med tanke på barns ytringer i
1010 sosiale medier.

1011 Mobbing har endret karakter fra å skje i skolegård/skoletid til å skje oversosiale medier
1012 etter skoletid. Det er svært vanskelig for lærerne å ha kontroll og/eller igangsette tiltak
1013 ved hendelser/oppførsel etter skoletid. Foreldre må bli mer bevisst egne holdninger og
1014 atferd på sosiale medier. De må ta sitt samfunnsansvar for å lære barna sine gode
1015 holdninger når det gjelder oppførsel generelt og sosiale medier spesielt.

1016
1017 **INNSTILLING:**
1018 FORSLAGET ANSEES IVARETATT I UTTAELSE NR.7 OM NETTVETT

1019
1020

1021 **34.**
1022 FRA KVINNENETTVERKET/KVINNER PÅ TOPP
1023 FORSLAG

1024 **34: BEDRE SFO**

1025
1026 **BEGRUNNELSE:**

1027 Telemark Arbeiderparti skal jobbe for en inkluderende, likeverdig og kvalitetsmessig god
1028 SFO, med maks pris.

1029 Flere foreldre har ikke råd til å ha barna på SFO. Disse barna går glipp av sosialt samhold
1030 og sosial læring. Videre er det store forskjeller mellom kommuner i forhold til pris og
1031 innhold. Vi ønsker at det utarbeides en kvalitetsplan for SFO i Telemark.

1032
1033 **INNSTILLING:**
1034 OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN

1035
1036

1037 **35.**
1038 FRA AUF I TELEMARK
1039 FORSLAG

1040 **35: REFORMER BARNEVERNET TIL BARNETS BESTE**

1041
1042 **BEGRUNNELSE:**

1043 For Telemark Arbeiderparti er det viktig at alle barn får en god oppvekst i trygge rammer.
1044 Dessverre får ikke alle barn en trygg oppvekst med den omsorgen de trenger. Da må
1045 barnevernet ha nødvendig handlingsrom for å sikre barna den oppveksten de trenger.
1046 Imidlertid er det ikke alle barn som opplever at hjelpen fra barnevernet i dag er
1047 tilstrekkelig.

1048

Barnevernet skal være sikkerhetsnettet for barn og familier som ikke ivaretar barns oppvekstsvilkår. Telemark Arbeiderparti mener et sterkt og kompetent barnevern er nødvendig for å ivareta barn og familier som trenger det. For at barnevernet skal fungere optimalt mener Telemark Arbeiderparti at det trengs en endring og et løft for sektoren.

Mange ansatte i dagens barnevern melder om at de har for mange saker, og for lite tid til oppfølging og undersøkelser. Telemark Arbeiderparti mener derfor at alle saksbehandlere skal ha en maksgrense for antall saker de har til enhver tid.

Barnevernet preges i dag av å være oppstykket, og kan fremstå forvirrende og gjøre at barn opplever å bli kasteballer i systemet. Det er mange tilbydere, både private og offentlige, og bredden gjør tilbudet uoversiktlig og utilgjengelig.

Telemark Arbeiderparti ønsker en reform for organiseringen av barnevernet som gjør det enklere å forholde seg til, for barnets beste. Vi mener barnevernet best kan organiseres under de nye regionene, istedenfor å være delt mellom kommunene og staten. På den måten kan man sikre å styrke fagmiljøene, barneverns tilbudet og oppfølgingen av utsatte barn.

Barnevernet styres etter tre grunnleggende prinsipper: barns beste, det biologiske prinsipp og minste inngreps prinsipp. Barnets beste skal alltid være det grunnleggende prinsippet i barnevernets arbeid, og barnets mening og ønsker skal tillegges vekt jfr barnekonvensjonen og barneloven. Telemark Arbeiderparti mener barnets behov for utviklingsfremmende tilknytning bør vektlegges enda sterkere, og støtter forslag om å ta inn dette som et prinsipp i barnevernloven. Alle barn i barnevernet bør få en fast saksbehandler, slik at de opplever en trygghet og kontinuitet.

Telemark Arbeiderparti vil at barnevernet skal være et tilbud gitt av det offentlige, og at det ligger under kommunenes og statens ansvarsområder. Dette betyr at for å bevare kontinuiteten til barnevernet må avskaffe anbudsordningene og konkurranseutsetting av barnevernet. Telemark Arbeiderparti vil derfor gi barnevernet et løft i ressurser og kompetansebygging, slik at de står best rustet til å ta ansvar for barneverntjenesten.

Forslag:

Telemark Arbeiderparti vil:

- ha en reform av barnevernet som forenkler barnevernets arbeid til barnets beste.
- at barnevernet organiseres under regionene i stedet for kommune og stat.
- ta inn det utviklingsfremmende tilknytningsprinsippet i barnevernets arbeid.
- at det tilstrebes at søsken plasseres i samme fosterfamilie eller adoptivfamilie.
- utvikle anbudsordningen innen barnevernet, og erstatte de kommersielle aktørene med offentlige eller frivillige ikke-kommersielle aktører.
- øke bevillingene til barnevernet for å gi et bedre tilbud.
- sette en maksgrense for antall saker en saksbehandler kan ha i barnevernet.
- at alle ansatte i barnevernet må sikres muligheter til veiledning, etterutdanning og videreutdanning.
- styrke rekrutteringen og opplæringen til fosterfamilier.
- at barna får faste saksbehandlere i barnevernet.
- sikre bedre rutiner og samarbeid mellom barnehager, skoler og barnevernet, samt øke de ansattes kunnskap om omsorgssvikt.

INNSTILLING:

FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 12 OM BARNEVERN

1106 **36: REFORMER BARNEVERNET TIL BARNETS BESTE**

1107
1108 **BEGRUNNELSE:**

1109 For Telemark Arbeiderparti er det viktig at alle barn får en god oppvekst i trygge rammer.
1110 Dessverre får ikke alle barn en trygg oppvekst med den omsorgen de trenger. Da må
1111 barnevernet ha nødvendig handlingsrom for å sikre barna den oppveksten de trenger.
1112 Imidlertid er det ikke alle barn som opplever at hjelpen fra barnevernet i dag er
1113 tilstrekkelig.

1114 Barnevernet skal være sikkerhetsnettet for barn og familier som ikke ivaretar barns
1115 oppvekstsvilkår.

1116
1117 Telemark Arbeiderparti mener et sterkt og kompetent barnevern er nødvendig for å
1118 ivareta barn og familier som trenger det. For at barnevernet skal fungere optimalt mener
1119 Telemark Arbeiderparti det trengs en endring og et løft for sektoren.

1120 Mange ansatte i dagens barnevern melder om at de har for mange saker, og for lite tid til
1121 oppfølging og undersøkelser. Telemark Arbeiderparti mener derfor at alle
1122 saksbehandlere skal ha en maksgrense for antall saker de til enhver tid har.

1123 Barnevernet preges i dag av å være oppstykket, og kan fremstå forvirrende og gjøre at
1124 barn opplever å bli kasteballer i systemet. Det er mange tilbydere, både private og
1125 offentlige, og bredden gjør tilbudet uoversiktlig og utilgjengelig.

1126 Telemark Arbeiderparti ønsker en reform for organiseringen av barnevernet som gjør det
1127 enklere å forholde seg til, til det beste for barnet. Vi mener barnevernet best kan
1128 organiseres under de nye regionene, i stedet for å være delt mellom kommunene og
1129 staten. På den måten kan man sikre å styrke fagmiljøene, tilbudet og oppfølgingen av
1130 utsatte barn.

1131
1132 Barnevernet styres etter tre grunnleggende prinsipper: barns beste, det biologiske
1133 prinsipp og minste inngreps prinsipp. Barnets beste skal alltid være det grunnleggende
1134 prinsippet i barnevernets arbeid, og barnets mening og ønsker skal tillegges vekt jfr.
1135 barnekonvensjonen og barneloven. AUF mener barnets behov for utviklingsfremmende
1136 tilknytning bør vektlegges enda sterkere, og støtter forslag om å ta inn dette som et
1137 prinsipp i barnevernloven. Alle barn i barnevernet bør få en fast saksbehandler, slik at de
1138 opplever en trygghet og kontinuitet.

1139 Telemark Arbeiderparti vil at barnevernet skal være et tilbud gitt av det offentlige, og at
1140 det ligger under kommunenes og statens ansvarsområder. Dette betyr at for å bevare
1141 kontinuiteten til barnevernet må avskaffe anbudsordningene og konkurranseutsetting av
1142 barnevernet. Telemark Arbeiderparti vil derfor gi barnevernet et løft i ressurser og
1143 kompetansebygging, slik at de står best rustet til å ta ansvar for barneverntjenesten.

1144
1145 Telemark Arbeiderparti vil:
1146 Ha en reform av barnevernet som forenkler barnevernets arbeid til barnets beste
1147 At barnevernet organiseres under regionene i stedet for kommune og stat
1148 Ta inn det utviklingsfremmende tilknytningsprinsippet i barnevernets arbeid
1149 At det tilstrebes at søsken plasseres i samme fosterfamilie eller adoptivfamilie
1150 Avvikle anbudsordningen innen barnevernet, og erstatte de kommersielle aktørene med
1151 offentlige eller frivillige ikke-kommersielle aktører
1152 Øke bevillingene til barnevernet for å gi et bedre tilbud
1153 Sette en maksgrense for antall saker en saksbehandler kan ha i barnevernet
1154 At alle ansatte i barnevernet må sikres muligheter til veiledning, etterutdanning og
1155 videreutdanning

1156 Styrke rekrutteringen og opplæringen til fosterfamilier
1157 At barna får faste saksbehandlere i barnevernet
1158 Sikre bedre rutiner og samarbeid mellom barnehager, skoler og barnevernet, samt øke de
1159 ansattes kunnskap om omsorgssvikt
1160

1161 **INNSTILLING:**

1162 **FORSLAGET ANSEES DEKKET I UTTALELSE 12 OM BARNEVERN**

1163
1164

1165 **37.**
1166 **FRA SKIEN ARBEIDERPARTI**
1167 **FORSLAG**

1168 **37: FREMMEDSPRÅK MÅ BLI VALGFRITT FOR DYSLEKTIKERE**

1169
1170 **BEGRUNNELSE:**

1171 På videregående, studiespesialiserende linje, er det i dag obligatorisk å ha to
1172 fremmedspråk. Det er en gruppe ungdommer dette rammer urimelig hardt, og det er
1173 dyslektikerne. Elever med dysleksi har særlige vansker med språk og avkoding, og
1174 kravet om to fremmedspråk blir spesielt krevende og utfordrende for disse. På bakgrunn
1175 av dette har faktisk Likestilling- og diskrimineringsombudet gått så langt at de kaller
1176 kravet om to fremmedspråk for en diskriminerende praksis ovenfor dyslektikere.
1177 Språkkompetanse er viktig for å klare seg i samfunnet, og Telemark Arbeiderparti mener
1178 det er viktig at dyslektikere kan bruke all sin energi på de to basisspråkene norsk og
1179 engelsk.

1180
1181 Telemark Arbeiderparti vil:
1182 at 2. fremmedspråk må bli valgfritt for elever med diagnosen dysleksi.
1183

1184 **INNSTILLING:**
1185 **FORSLAGET VEDTAS**

1186
1187

1188 **38.**
1189 **FRA KVINNENETTVERKET/KVINNER PÅ TOPP**
1190 **FORSLAG**

1191 **38: GRUNDIG UNDERVISNING I NETTVETT OG KILDEKRITIKK FRA**

1192 **1.KLASSE**

1193
1194 **BEGRUNNELSE:**

1195 Barna er yngre og yngre når de blir eksponert for digitale hjelpemidler og sosiale medier.
1196 Derfor er det viktigere enn noen gang før med bevisstgjøring rundt dette temaet.

1197
1198 **INNSTILLING:**
1199 **FORSLAGET ANSEES IVARETATT I UTTALELSE NR.7 OM NETTVETT**

1200
1201

1202 **39.**
1203 **FRA TOKKE ARBEIDERPARTI**
1204 **FORSLAG**

1205 **39: LOVPÅLAGTE FRITIDSKLUBBER**

1206

1207 **BEGRUNNELSE:**

1208 Klarar me å få til eit lyft for lovpålagte fritidsklubbar vil barn og unge få ein tryggare
1209 oppvekst!

1210

1211 I dag er fritidsklubbane sin eksistens styrt av prioriteringar i kommunane. Sidan dette
1212 ikkje er ei lovpålagt oppgåve for kommunane vert det ofte nedprioritert i kommunane si
1213 budsjetthandsaming.

1214 Ungdom treng fritidsklubbar der det vert sett krav til drifta og kompetanse hjå dei
1215 tilsette. Ein veit at fritidsklubbane fører til mindre kriminalitet. Her møter dei menneske
1216 med kompetanse som kan fange opp dei som treng hjelp og rettleiing, for å påverke dei i
1217 rett retning. Slik som politireforma er i dag, så har politiet mindre lokalkjennskap og
1218 mindre ressursar. Dei er derfor avhengig av eit tett samarbeid med kommunane for å
1219 førebyggje og fange opp utfordringar knytte til rus og kriminalitet.

1220 Ein lovpålagt ungdomsklubb vil i tillegg auke yrkesstoltheita til dei som jobbar der, då dei
1221 vert sett som ein svært viktige ressurs for å rettleie og vere rollemodellar for
1222 ungdommen. Ein ungdom som fell utanfor skulesystem og idrett osv. vil ha ein mykje
1223 større moglegheit for å bli fanga opp av desse ressurspersonane.

1224

1225 I Tokke kommune har dette vore satsa på og prioritert, noko me ser mange positive
1226 ringverknadar av. Det ynskjer me derfor at ungdom i heile landet skal få tilbod om.

1227

1228 **INNSTILLING:**

1229 **FORSLAGET AVVISES. DETTE MÅ VÆRE OPPTIL DET ENKELTE LOKALE SELVSTYRE Å**
1230 **BESTEMME.**

1231

1232 **40.**

1233 **FRA NOTODDEN ARBEIDERPARTI**

1234 **FORSLAG**

1235 **40: LOVFESTET RETT TIL LÆRLINGEPLASS**

1236

1237 **BEGRUNNELSE**

1238 For mange unge kan tiden etter endt videregående skole (13 År) være vanskelig. Møte
1239 med dagens samfunn byr på mange utfordringer. Vi trenger derfor tiltak som sikrer
1240 ungdommene både som «elever» og lærlinger. Første møte med arbeidslivet skal ikke
1241 være NAV.

1242 Vi ønsker at staten dekker 100% av arbeidsgivers kostnader i lærlingperioden.

1243 Lærlinger og lære kandidater gis basistilskudd i tre år med fulltidsopplæring.

1244

1245 **INNSTILLING FRA REDAKSJONSKOMITEEN:**

1246 **FORSLAGET VEDTAS**

1247 **(DETTE ER VEDTATT POLITIKK I LANDSMØTET TIL ARBEIDERPARTIET)**

1248

1249

1250 **41.**

1251 **FRA NOTODDEN ARBEIDERPARTI**

1252 **FORSLAG**

41: LÆRLINGETILSKUDD TIL ALLE

BEGRUNNELSE

Lærlingtilskudd er et virkemiddel for å få flere bedrifter til å skrive lærlingkontrakt med flere. I en årrekke har Arbeiderpartiet, og ikke minst AUF, jobbet for å styrke yrkesfag og sørget for at flere yrkesfagelever får en læreplass. En person som søker yrkesfag har forventninger om å få en læreplass, om å fullføre utdanningen en har startet på, i likhet med en som søker vanlig studiespesialiserende.

Yrkesfagelevene som velger automasjon har et litt annerledes utdanningsløp. Normalt vil en yrkesfagelev gå to år på videregående skole og to år som lærling i en bedrift. Både elektrikerne, mekanikerne, tømmerne, murerne, og de aller fleste gjelder dette. For automatikerne er utdanningsløpet på fem år hvor tre år er i skole og to år er i lære. Utdanningsloven er formet slik at man kun gir lærlingtilskudd i de årene man er registrert som elev, noe som er tre år. Det betyr at en med et normalt yrkesfaglig utdanningsløp er registrert som elev det første året i lære og gir lærlingtilskudd til bedriften man har lærlingkontrakt med. For bedriftene som tar inn automatikerlærlinger vil ikke lærlingen lenger være registrert som elev og bedriften vil derfor ikke motta lærlingtilskudd. Vi trenger et virkemiddel i alle yrkesfaglige yrker, og et virkemiddel for at bedriftene skal ta inn flere lærlinger i alle yrkesfaglige utdanninger.

Telemark Arbeiderparti vil:

Endre utdanningsloven slik at yrkesfagelever som har et 5-årig utdanningsløp også gir lærlingtilskudd til bedrifter.

INNSTILLING:

FORSLAGET VEDTAS

42.

FRA KRAGERØ ARBEIDERPARTI

FORSLAG

42: LEKSEFRI SKOLE

BEGRUNNELSE:

Telemark Arbeiderparti ønsker forsøk med leksefri skole der skolene har en bevisst politikk på at lærestoffet skal jobbes med og «overlæres» i skoletida.

Forskning viser at feil bruk av lekser kan lede til både skoletrøtthet og utmattelse – altså det motsatte av hva man ønsker å oppnå. Lekser kan også opprettholde sosiale forskjeller. Videre er det store forskjeller fra lærer til lærer, skole til skole og kommune til kommune om hva slags lekser som gis og hvordan lekser organiseres. Det er lite forskning som viser hvilke resultater leksene gir nettopp fordi det ikke finnes noen policy i kommunene, den enkelte skole og hos den enkelte lærer om hva slags lekser som gir elevene et bedre læringsutbytte. I dagens skole er det stort sett helt opp til den enkelte lærer i det enkelte fag hva slags lekser og i hvilket omfang lekser gis i den enkelte klasse.

Det ideelle er å ha overlæring og trening på lærestoffet i skoletiden, slik at elevene har fri når de går ut av skoleporten.

1305 Undersøkelser viser at norske lærere gir lekser i samme grad som lærere i andre land,
1306 men norske elever bruker mer tid på leksene. Samtidig blir lekser i mindre grad fulgt opp
1307 med tilbakemelding fra lærerne i Norge. Det betyr at med lekser må den enkelte elev få
1308 respons fra læreren. Uten slik konstruktiv tilbakemelding viser forskning at resultatet
1309 ikke blir som ønsket. Slik tilbakemelding tar mye av læringstiden på skolen. Uten
1310 omfattende lekser slipper man tidkrevende kontroll og leksegjennomgang med elevene.

1311
1312 Studier har vist at fysisk trening og et måltid på skolen gir økt læringsutbytte. Ved å
1313 kombinere slike gode løsninger for læring, vil en variert skoledag stimulere til gode
1314 resultater uten å belaste elevene med omfattende arbeidsoppgaver hjemme. Eventuelle
1315 «lekser» måtte da være slik at elevene ikke trenger «hjelp» fra verken lærer eller
1316 forelder, de må kunne gjennomføres i elevens eget tempo og gi lyst- og mestringsfølelse
1317 samt i tillegg være frivillig.

1318
1319 **INNSTILLING:**
1320 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**
1321
1322

1323 **43.**
1324 **FRA SKIEN ARBEIDERPARTI**
1325 **FORSLAG**

1326 **43: VI VIL HA DEN PRAKTISKE SKOLESEKKEN**

1327
1328 **BEGRUNNELSE:**

1329 Arbeiderpartiet lanserte «Den praktiske skolesekken» som en del av Arbeiderpartiets
1330 skolesatsing. Det mener vi er en veldig god satsing. SSB tall viser at vi kommer til å
1331 mangle fagarbeidere i fremtiden. Fagarbeidere er den eneste utdanningen hvor
1332 etterspørselen blir større enn tilbudet, det er et stort problem. Vi trenger at mange flere
1333 ungdommer i dag velger yrkesfag, og da må vi legge til rette for det.

1334
1335 Når vi ikke klarer å ha flere tanker i hodet på en gang, når ungdommene og foresatte kun
1336 hører om viktigheten av realfag, når elevene kun måles i teoretiske ferdigheter, ja, da blir
1337 veien til yrkesfag lang for noen og statusen til yrkesfagene går ned. Vi trenger å få
1338 høvelbenken tilbake i skolen – vi trenger de praktiske fagene og praktiske tilnærminger
1339 til de teoretiske fagene inn i grunnskolen.

1340 Grunnskolen blir mer og mer tilpasset elever som har tenkt å velge studiespesialiserende
1341 på videregående, enda vi vet at i Telemark f.eks. kommer halvparten av elevene til å
1342 velge yrkesfag. Målet med «Den praktiske skolesekken» er at elevene skal få en mer
1343 praktisk tilnærming til de fagene de allerede har, en ny måte å nå de eksisterende
1344 kompetansemålene på. Barn og unge lærer ulikt, for mange vil en praktisk tilnærming
1345 gjøre at de forstår teorien bedre.

1346
1347 Ungdomstrinnet bør prioriteres. Her øker teoripresset og karakterpresset.
1348 Undervisningen på ungdomsskolen bør forberede elever som vil på yrkesfag like godt
1349 som de forbereder elever som vil gå studiespesialiserende.

1350
1351 Vi trenger en skolepolitikk som stimulerer og motiverer ungdommene våre. I dag er det
1352 dessverre for mange elever som ikke finner sin plass i skolen og velger å bryte på
1353 videregående. Det er et problem både for den det gjelder og for samfunnet. I dag trenger
1354 de aller fleste en utdanning for å komme i jobb. Vi må ha en skolepolitikk som sørger for
1355 at alle elevene blir sett, hvor de blir trygge på de ressursene de har og får mulighet til å
1356 være den beste versjonen av seg selv.

1357 Telemark Arbeiderparti vil:

1358 At Telemarkskommunene tar initiativ til å prøve ut «Den praktiske skolesekken» i sine
1359 ungdomsskoler
1360 At alle barne- og ungdomsskolene i Telemark jobber med innovasjon og entreprenørskap
1361 gjennom arbeid med elevbedrifter
1362 At «Lær kidza koding» blir et tilbud til alle elever
1363 At det legges til rette for at flest mulig kan delta på first lego league
1364 At det satses på innkjøp av i-pad eller lignende til alle elever i grunnskolen for å gi
1365 elevene mulighet til å jobbe og lære av og med digitale hjelpeverktøy
1366

1367 **INNSTILLING:**
1368 **FORSLAGET VEDTAS**
1369
1370

1371 **44.**
1372 **FRA PORSGRUNN ARBEIDERPARTI**
1373 **FORSLAG**

1374 **44: REVERSERE KOMPETANSEKRAV FOR LÆRERE I GRUNNSKOLEN**

1375
1376 Telemark Arbeiderparti ber Arbeiderpartiets stortingsgruppe ta initiativ for å reversere
1377 kompetansekrav med tilbakevirkende kraft for lærere i grunnskolen.
1378
1379 De nye kompetansekravene med tilbakevirkende kraft kom i 2015, og har ført til at mange
1380 kvalifiserte lærere opplever seg avskiltet. SSB har beregnet at om lag
1381 38 500 av de lærerne som da underviste i matematikk, norsk og engelsk, ikke oppfylte
1382 de nye kompetansekravene.
1383
1384 I 2017 har Stortinget vedtatt en norm for lærertetthet i grunnskolen. Dette vil kreve flere
1385 lærere. Kompetansekrav med tilbakevirkende kraft vil gjøre det vanskeligere å oppfylle
1386 den vedtatte normen. I tillegg har vi alt tusenvis av lærere som ikke jobber i skolen. På
1387 grunn av normen for lærertetthet er det viktig å få så mange som mulig av disse tilbake til
1388 klasserommet. Vedtaket om kompetansekrav med tilbakevirkende kraft vil gjøre dette
1389 vanskeligere.
1390
1391 Høyre/Frp-regjeringen har ikke lenger flertall i Stortinget. Selv om Krf i
1392 budsjettkompromisset om lærernorm måtte godta avskilting, gjelder avtalen bare for
1393 statsbudsjettet 2018.
1394 Arbeiderpartiet i opposisjon må arbeide for å samle et flertall som hindrer avskilting av
1395 meget kompetente lærere. Dette er nødvendig for å skaffe nok kvalifiserte lærere i tiden
1396 framover. Det er i denne sammenheng verdt å merke seg at tallet på ukvalifiserte i skolen
1397 har økt radikalt de siste årene.
1398

1399
1400 **INNSTILLING:**
1401 **FORSLAGET VEDTAS**
1402
1403
1404
1405

1406

SAMFERDSEL – VEI – TOG

1407
1408
1409
1410
1411
1412
1413
1414
1415
1416
1417
1418
1419
1420
1421
1422
1423
1424
1425
1426
1427
1428

1429 **45.**
1430 FRA NOTODDEN ARBEIDERPARTI
1431 FORSLAG

1432 **45: TELEMARK ARBEIDERPARTI STØTTER OPP OM TINNOSBANEN**

1433
1434 BEGRUNNELSE:

1435 Stiller oss bak leserinnlegg av Tone Berge Hansen, gruppeleder AP Telemark og Arve
1436 Høiberg, gruppeleder AP Vestfold – bind sammen byene fra Notodden til Tønsberg med
1437 tog bane.

1438
1439 INNSTILLING:

1440 FORSLAGET AVVISES, DET FORELIGGER IKKE NOE FORSLAGSTEKST
1441

1442 **46.**
1443 FRA MIDT TELEMARK ARBEIDERPARTI
1444 FORSLAG

1445 **46: TØMMERTERMINAL/GODSTERMINAL TILKNYTTET**

1446 **SØRLANDSBANEN I MIDT TELEMARK**

1447
1448 BEGRUNNELSE:

1449 Midt Telemark Ap ber Telemark Ap i sammen med kommunene i Midt-og øvre Telemark,
1450 skogbruksnæringen, treforedlingsbedrifter (sagbruk) mfl. ta initiativ til å utrede behovet
1451 for, ønsket om, å bygge en tømmer- godsterminal tilknyttet jernbanen gjennom Midt
1452 Telemark. Jernbaneanverket må også på riktig tidspunkt inn i dette arbeidet.
1453 Telemark Ap står for invitasjon til de aktuelle aktørene for et innledende møte.

1454
1455 Det går i dag en betydelig mengde skogsvirke på jernbane til/fra Midt Telemark. Dette
1456 blir lastet / losset på Bø stasjon. Sagbruket i Bø, Telemarksbruket, mottar mye virke
1457 derfra.
1458 Kapasiteten for denne aktiviteten har trange arealer på Bø stasjon slik det er i dag, samt
1459 også en del trafikale utfordringer med store tømmerbiler i området. Å kunne nytte
1460 jernbanen til transport av tømmer er en meget god løsning med mange gevinster også
1461 mht. miljø, trafiksikkerhet m.m.. En slik terminal, som også kan bygges for å behandle
1462 gods / stykkgoods, ville være et løft for næringslivet i øvre Telemark, samt avlaste
1463 vegnettet for tungtransport.

1464
1465 INNSTILLING FRA REDAKSJONSKOMITEEN:
1466 OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN

1467
1468

1469 **47.**
1470 FRA NOME ARBEIDERPARTI
1471 FORSLAG

1472 **47: FLOMTUNNEL MELLOM FJÆREKILEN OG VOLD**

1473
1474 BEGRUNNELSE:

1475 Klimaet er i endring, og været har de siste årene blitt både villere og våtere. Ekstremvær
1476 oppstår hyppigere enn tidligere og ødeleggelsene er store. Senest høsten 2015
1477 opplevde Telemark to 50-årsflommer med 10 dagers mellomrom, og ifølge
1478 forsikringsselskapene beløper flomskadene til rundt 100 millioner kroner. Rapporten
1479 «Klima i Norge 2100» fastslår at Norge står overfor en situasjon med både tøffere og mer
1480 ustabilt klima i tiden som kommer, og det er behov for å utrede tiltak for å hindre både
1481 materielle skader og personskader i framtiden.

1482
1483 Et konkret tiltak som i stor grad vil løse problematikken langs Telemarkskanalen er en
1484 avlastningstunnel fra Fjærekilen til Vold. Tunnelen som vil gå fra Fjærekilen i Norsjø,
1485 under Solum, og videre ut til Vold i Frierfjorden, vil løse flomproblematikken for
1486 Notodden, Sauherad, Nome, Skien og Porsgrunn. Tunnelen vil ha en høydeforskjell på 15
1487 meter. Når vannet stiger mer enn det bør, vil det da være mulig å åpne spjeldet og lede
1488 vannet ut fra Fjærekilen slik at Skotfoss som er spesielt utsatt blir mindre belastet.
1489 Tunnelen vil være omtrent seks kilometer lang. Nome Arbeiderparti foreslår at Telemark
1490 Arbeiderparti skal utrede mulighetene for å etablere flomtunnelen som et ledd i
1491 forebyggende arbeid for å sikre både materielle verdier og hindre personskader i
1492 framtiden.

1493
1494 **INNSTILLING FRA REDAKSJONSKOMITEEN:**
1495 **FORSLAGET VEDTAS**
1496 **(VEDTATT POLITIKK FRA 2016)**

1497
1498

1499 **48.**
1500 **FRA BAMBLE ARBEIDERPARTI**
1501 **FORSLAG**

1502 **48: FV 353 «GASSVEGEN» MÅ BYGGES NÅ**

1503
1504 **BEGRUNNELSE:**
1505 I gjeldende NTP står følgende formulering: «I forbindelse med Nye veier AS sitt prosjekt
1506 på E 18 i Bamble, vil regjeringen legge vekt på å koordinere tiltakene på E 18 med
1507 eventuelle tiltak på FV 353, Gassvegen»

1508 Denne vegstrekningen er svært utsatt. Vegen er både en lokalveg for skoleelever og
1509 fastboende, samtidig som den er eneste tilførselsveg fra E 18 og til industri- og
1510 næringsområdene på vestsiden av Frierfjorden og ved havneterminalen på Røra i Skien
1511 kommune.

1512
1513 I forbindelse med utbyggingen av petrokjemianleggene i Bamble på 1970 – tallet,
1514 forpliktet industrien seg til å bygge om vegen. Dette ble gjennomført og vegen har god
1515 standard fra Voll til Surtebogen. Det gjenstående stykket, Surtebogen – Rugtvedt har
1516 derimot ikke blitt oppgradert og denne strekningen er svært utrygg. Industrien fraråder
1517 egne ansatte å sykle langs vegen. Hvert år skjer det utforkjøringer, heldigvis uten
1518 dødsulykker.

1519
1520 Nye Veier AS er i full gang med å bygge ny E 18 gjennom fylket. De har gitt kommunen og
1521 fylket melding om at de kan være med på en delfinansiering av deler av strekningen. De
1522 har i dag ikke mandat til å bygge vegen og derfor sagt et klart nei til det. Å benytte
1523 anleggsmaskiner og utstyr som allerede er i området bør gi en mulighet for betydelige
1524 innsparinger, formuleringen i NTP peker nettopp på en slik mulighet. Og nettopp derfor
1525 bør Nye Veier gis i oppdrag å bygge denne vegstrekningen, ikke «bare» bidra økonomisk.
1526 En måte å få dette til på er å innlemme nevnte vegstrekning i E 18 utbyggingen.

1527

1528 Telemark Arbeiderparti ber om at FV 353, Gassvegen blir bygget samtidig med byggingen
1529 av E 18 gjennom Grenland. Den gjenstående delen av Gassvegen, strekningen Rugtvedt
1530 – Surtebogen ses på som en del av E 18 utbyggingen i Bamble. Telemark Arbeiderparti
1531 ber derfor om at Nye Veier AS får i oppdrag å bygge vegen, slik at intensjonen i NTP
1532 oppfylles, nemlig at arbeidet skal koordineres med E 18 utbyggingen.
1533

1534 **INNSTILLING:**

1535 **FORSLAGET AVVISES TIL FORDEL FOR:**

1536 **TELEMARK ARBEIDERPARTI BER OM AT FV 353 GASSVEGEN BLIR BYGGET SAMTIDIG**
1537 **MED BYGGINGEN AV E18 GJENNOM GRENLAND. DEN GJENSTÅENDE DELEN AV**
1538 **GASSVEGEN, STREKNINGEN RUGTVEDT – SURTEBOGEN SES PÅ SOM EN DEL AV E18-**
1539 **UTBYGGINGEN I BAMBLE. TELEMARK ARBEIDERPARTI BER DERFOR OM AT NYE VEIER**
1540 **AS FÅR I OPPDRAG Å BYGGE VEGEN, SLIK AT INTENSJONEN I NTP OPPFYLLES,**
1541 **NEMLIG AT ARBEIDET SKAL KOORDINERES MED E18 UTBYGGINGEN.**
1542

1543 **DETTE FORUTSETTES AV AT TELEMARK ARBEIDERPARTI PRESISERER AT FV. 353 FRA**
1544 **E18 OG INN TIL INDUSTRIANLEGGENE I BAMBLE MÅ OMGJØRES TIL RIKSVEI.**
1545 **FINANSIERINGEN FORETAS AV UTBYGGINGEN AV E18.**
1546
1547

1548 **49.**
1549 **FRA NOME ARBEIDERPARTI**
1550 **FORSLAG**

1551 **49: LANNAVEIEN (FV.359)**

1552
1553 **BEGRUNNELSE:**

1554 Telemark AP avviser alle prosjektforslag for omlegging av Lannaveien (fv 359) som ikke
1555 innebærer stans av dagens trafikkfarlige gjennomgangstrafikk. Beboerne har vært
1556 tålmodige og hatt tiltro til at politikerne ville forsikre seg om at en bruløsning kom på
1557 plass i løpet av få år.»
1558

1559 Nome Ap ber Telemark Arbeiderparti om å finne en løsning for å gjennomføre
1560 eksisterende plan for veiprosjektet Kaste-Stoadalen på fv 359.
1561

1562 **INNSTILLING:**
1563 **FORSLAGET VEDTAS**
1564

1565 **50.**
1566 **FRA NOME ARBEIDERPARTI**
1567 **FORSLAG**

1568 **50: PRIORITERT OPPGRADERING AV TS-TILTAK I FV 109**

1569
1570 **BEGRUNNELSE:**

1571 Prioritert oppgradering av TS-tiltak i FV 109 Lunde X Rv 359 - Kjeldal - Drangedal grense.
1572 Det er kritisk at fylkesvei 109 Lunde X Rv 359 - Kjeldal - Drangedal grense prioriteres i
1573 trafiksikkerhetsplanen og at tiltak iverksettes.
1574

1575 **Jernbaneundergangen:**

1576 Det ferdes barn og unge, syklist og gående på gang og sykkelstien gjennom
1577 undergangen. Man har ingen sikt på vei inn i undergangen på grunn av feilvinkling, den
1578 er i praksis speilvendt. At ingen alvorlig ulykke har skjedd der kan med stor

1579 sannsynlighet tilskrives flaks. Bilister har heller ingen sikt gjennom undergangen, også
 1580 på grunn av feilvinklingen. Det ferdes også store kjøretøyer på grunn av næringsliv
 1581 gjennom undergangen og det er flere tilfeller hvor disse setter seg fast.
 1582
 1583 Generell oppgradering og trafiksikkerhet langs strekningen er vesentlig, blant annet
 1584 utbedring av innkjøring til
 1585 Skoemyra barnehage, Lunde idrettspark og Lunde Sluse samt videreføring av gang og
 1586 sykkelvei.»
 1587
 1588 **INNSTILLING:**
 1589 **FORSLAGET ANSEES DEKKET I FYLKESKOMMUNENS PLAN FOR UTBEDRING, BYGGING**
 1590 **OG DRIFT AV VEIER «VEIKART FOR FRED»**
 1591
 1592

1593 **51.**
 1594 **FRA MIDT TELEMARKE ARBEIDERPARTI**
 1595 **FORSLAG**

1596 **51: OPPGRADERING AV RV 360 GVARV-NOTODDEN**

1597
 1598 **BEGRUNNELSE:**
 1599 Telemark Ap tar initiativ til å starte planlegging for oppgradering av Rv 360 gjennom
 1600 Sauherad.
 1601
 1602 Begrunnelse:
 1603 Rv. 360 mellom Gvarv og Notodden har varierende standard mht. bredde, kurvatur, samt
 1604 trafiksikkerhet generelt. Den har ikke en standard som tilfredsstiller dagens og
 1605 morgendagens behov.
 1606 Vegen er hovedvegen fra Midt-Telemark mot Notodden / Kongsberg / Oslo og er av
 1607 største betydning for næringsliv / jobbpendling i denne delen av fylket.
 1608
 1609 **INNSTILLING:**
 1610 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**
 1611
 1612
 1613

1614 **52.**
 1615 **FRA FYRES DAL ARBEIDERPARTI**
 1616 **FORSLAG**

1617 **52: KOMPETANSEKRAV FOR LEDEVAKT**

1618
 1619 **BEGRUNNELSE:**
 1620 Ap kan ikkje støtte framlegg frå HOD om å skjerpa kompetansekrava for ledevakt.
 1621 Ein slik auke i kompetansekrava vil auke kostandene til kommunane. Meir alvorleg er det
 1622 at slike krav vil gjere det enda vanskelegare enn i dag å rekruttere fastlegar og det vil
 1623 auke vakt belastninga på eksisterande fastlegar . Dette kan vere svært alvorlig for lege
 1624 dekninga i distrikta.
 1625
 1626 **INNSTILLING:**
 1627 **FORSLAGET ANSEES IVARETATT I VEDTATT POLITIKK 2017:**
 1628 **KOMMUNENE MÅ FÅ DEKKET ØKTE UTGIFTER I FORBINDELSE MED SKJERPEDE**
 1629 **FORSKRIFTER OG KRAV**

1630

ARBEID - NÆRING - SKATT

1631
1632
1633
1634
1635
1636
1637
1638
1639
1640
1641
1642
1643
1644
1645
1646
1647
1648
1649
1650
1651
1652

1653 **53.**
1654 FRA KVINNENETTVERKET/KVINNER PÅ TOPP
1655 FORSLAG

1656 **53: NEI TIL NEW PUBLIC MANAGEMENT, JA TIL TILLITSREFORM**

1657
1658 **BEGRUNNELSE:**
1659 Vi vil ha offentlige tjenester basert på tillit og faglig dyktighet, ikke kontroll. Vi vil ha
1660 offentlige tjenester, tilpasset lokale forhold og brukernes behov. Statlig byråkrati eser ut,
1661 vi må ha større fokus på tjenesten og brukeren. Vi må bort fra et system der det som kan
1662 måles blir det viktige – ikke å måle det som er viktig å måle. Tillitsbasert styring står i
1663 direkte motsetning til mål – og resultatstyring.

1664
1665 **INNSTILLING:**
1666 FORSLAGET ANSEES DEKKET AV FORSLAG 56
1667
1668

1669 **54.**
1670 FRA KVINNENETTVERKET/KVINNER PÅ TOPP
1671 FORSLAG

1672 **54: HELSE- OG LIVSMESTRINGSSENTRE I KOMMUNENE**

1673
1674 **BEGRUNNELSE:**
1675 Telemark Arbeiderparti vil opprette tre helse- og livsmestringssentre i ulike kommuner.
1676 Sentrene skal bestå av svært brede tverrfaglige team som dekker somatisk, psykisk og
1677 samfunnsorientert helsearbeid.

1678
1679 Altfor mange står i dag utenfor arbeids og samfunnsliv. Vi trenger derfor tverrfaglige
1680 samarbeidsarenaer for å møte dagens utfordringer knyttet til utenforskap og sosial
1681 ulikhet i helse.
1682 Senteret kan fungere som ressurs for skolen, barnehagen, flyktningetjenesten, NAV osv.
1683 i arbeidet med helse og livsmestring. (universell utforming + oppfølging av
1684 Folkehelseloven) Senteret skal være en ressurs for samfunnsrettet helsefremmende
1685 arbeid. Styrke forskningen på helsefremmende arbeid i kommunene.
1686 Faggrupper minimum:
1687 1, lege, sykepleierspesialister, fysioterapeuter, ernæringsfysio m.m
1688 2. Psykologer / psykiater (traumespesialister)
1689 3. Samfunnsvitenskapelig kompetanse

1690
1691 **INNSTILLING:**
1692 OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN
1693
1694

1695 **55.**
1696 FRA FYRES DAL ARBEIDERPARTI
1697 FORSLAG

1698 **55: MÅ OPPRETTES FLERE SÅKORNFOND**

1699
1700 **BEGRUNNELSE:**

1701 Det må opprettast fleire såkornfond. Nokre av dei må vere øyremerka til
1702 distriktskommunane.
1703 Framleis er det mangel på såkornkapital til grundere. Særleg er det slik mangel i distrikts
1704 kommunar. Dette gjer det vanskeleg å etablere nye verksemdar og oppretthalde
1705 sysselsetting i landet.
1706 Om vi ynskjer auk i sysselsettinga er vi avhengig av at fleire grundere lykkast.

1707
1708 **INNSTILLING:**
1709 **FORSLAGET VEDTAS**
1710
1711

1712 **56.**
1713 **FRA KRAGERØ ARBEIDERPARTI**
1714 **FORSLAG**

1715 **56: GJENINNFØRE TILLITSBASERT LEDELSE I OFFENTLIG SEKTOR**

1716
1717 **BEGRUNNELSE:**
1718 Ut med «New Public Management» gjennom «tillitsreform» i offentlig sektor.
1719 Sverige har nå offisielt forkastet «New Public Management» (NPM) som baserer seg på
1720 blant annet utstrakt bruk av mål- og resultatstyring, kontroll og rapportering.
1721 Tillitsbasert styring står i et direkte motsetningsforhold til mål- og resultatstyring som
1722 overordnet styringsmodell.

1723
1724 Det handler om å bygge nye kulturer, rydde bort unødvendig rapportering og
1725 sjekklistestyring, forbedre organisasjonen og ansvarliggjøre medarbeiderne slik at de får
1726 et eierskap til det man skaper. Det skal være innholdet og kvaliteten på tjenestene som
1727 skal stå i fokus. Hovedinnholdet i den nye organiseringen er at unødvendig bruk av tid og
1728 kontroll skal fjernes, og i stedet skal det prioriteres tid til brukerne.

1729
1730 Telemark Arbeiderparti mener det er viktig å «snu hodene i ledelsen, og få dem til å innse
1731 at de må involvere medarbeiderne på en helt annen måte.
1732 Tillitsmodellen krever også en endring i organiseringen av tjenestetildelingen. Ansatte
1733 skal gis større ansvar og myndighet til å ta selvstendige beslutninger. Dette prøves nå ut
1734 flere steder ved at saksbehandler er fast medlem av teamet og at saksbehandling foregår
1735 tett på bruker og i en tverrfaglig kontekst. I tillegg til saksbehandler består teamene av
1736 sykepleiere, helsefagarbeidere, fysioterapeut og ergoterapeut. De selvstyrte teamene får
1737 i større grad enn før ta egne faglige beslutninger og fordeler arbeidsoppgavene seg
1738 imellom. Dette skal gi økt faglig påvirkning basert på nær dialog med den enkelte som
1739 mottar hjelp fra hjemmetjenesten.

1740
1741 Tenkningen der fagfolkenes tid med brukerne styres av minutt-for-minutt vedtak må ut,
1742 og i stedet over på rammevedtak der innholdet skal defineres av brukeren og den
1743 ansatte sammen. Målet er at brukerne skal få større eierskap til egne liv, bedre
1744 brukervedvirkning, og at de ansatte skal gis muligheten til å ta et større faglig ansvar.

1745
1746 **INNSTILLING:**
1747 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**
1748

1749 **57.**
1750 **FRA KRAGERØ ARBEIDERPARTI**
1751 **FORSLAG**

57: HELTIDSKULTUR INNENFOR OFFENTLIG SEKTOR

BEGRUNNELSE:

Telemark Arbeiderparti vil arbeide for en heltidskultur innenfor offentlig sektor.

Deltid er et tapsprosjekt.

Bare 28 prosent av helsefagarbeiderstillingene som ble lyst ut på Finn.no i fjor, var heltidsstillinger. 7 av 10 stillinger i helse og omsorg er deltidsstillinger. Situasjonen er dramatisk. Når det lyses ut så få fulle stillinger innen tjenester som skal beskytte de mest sårbare, er det et stort samfunnsproblem. Dette er mer enn et likestillings- og solidaritetsspørsmål. Deltid gir dårligere omsorg for de eldre og mindre trygghet for de unge og særlig blant kvinner som oftest er de som havner i ufrivillige deltidsstillinger. Det betyr avlyste ferier, at man ikke får lån i banken og en uforutsigbar hverdag. Mange hevder at man *må* organisere arbeidet med deltidsstillinger for å få turnusen til å gå opp. Det stemmer ikke. Det er fullt mulig å etablere heltidskulturer også i kvinnedominerte pleieyrker. Men det krever nytenkning, holdningsendring og viktige verdivalg.

Hvis du gjør det du alltid har gjort, vil du få det du alltid har fått.

Telemark Arbeiderparti vil argumentere for en heltidskultur med utgangspunkt i fire perspektiver:

Pasientene: Pasienter og brukere av helse- og omsorgstjenester har i dag ofte store og sammensatte helsefaglige utfordringer. For å ivareta den faglige kvaliteten på arbeidet og pasientsikkerheten, er det derfor behov for kompetente ansatte. Når ansatte arbeider fulltid, vil man lettere kunne utvikle gode fag- og læringsmiljøer. Flere ansatte i hele stillinger vil også gi bedre kontinuitet i pleien, siden pasientene får færre ansatte å forholde seg til. Ofte er det helgene som er mest utsatt i dag, da det ofte er få fast ansatte og mange ekstravakter på jobb da. Dette gir spesielt lav tjenestekvalitet i helgene. Med en heltidskultur vil det være fast ansatte i store stillinger som også gir tjenester i helgene og dermed økt tjenestekvalitet.

Arbeidstakerne: Heltidsarbeid gir fulle arbeidstakerrettigheter med bedre pensjon, forutsigbar lønn, arbeidstid og fritid. I en heltidskultur vil man også ha bedre forutsetninger for å lage gode lærings- og fagmiljøer. Videre har ansatte i hele stillinger større mulighet for å bli integrert i arbeidsfellesskapet og innflytelse på egne arbeidsforhold.

Arbeidsgiverne: For arbeidsgivere vil en heltidskultur innebære færre ansatte å forholde seg til, noe som kan gi mer tid til å utøve ledelse. I tillegg vil det bli lettere å rekruttere og beholde kompetente medarbeidere. Det vil i neste omgang gi mindre turnover, og dermed blir mindre ressurser brukt til opplæring av marginal arbeidskraft.

Samfunnet: Å bygge en heltidskultur vil være viktig for å klare å møte morgendagens behov for helsepersonell. Deltidsansatte utgjør en betydelig arbeidskraftressurs som innehar verdifull kompetanse og erfaring som helse- og omsorgssektoren trenger. I et likestillingsperspektiv vil det også være avgjørende å kunne tilby hele stillinger. Uansett om deltid er selvvalgt eller ikke, vil mange deltidsarbeidende ikke ha en lønn som er tilstrekkelig til at de kan være økonomisk uavhengige. Flere hele stillinger er også viktig for å rekruttere menn til helse- og omsorgsykker.

INNSTILLING:

OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN

1806

1807 **58.**
1808 FRA KVINNENETTVERKET/KVINNER PÅ TOPP
1809 FORSLAG

1810 **58: FRA FRIVILLIG DELTID TIL HELTIDSKULTUR**

1811
1812 **BEGRUNNELSE:**

1813 7 av 10 ansatte i kommunal pleie jobber deltid. Dette er en utfordring både for den
1814 ansatte og tjenesten. Vi vil skape en kultur for heltidstenkning og ta arbeidsgiver-
1815 ansvaret på alvor. En virksomhet som satser på heltidskultur har lettere for å trekke til
1816 seg kompetent arbeidskraft og beholde den. Heltid gjør det lettere å utvikle gode
1817 fagmiljøer og å tilby tjenester av god kvalitet.
1818 Vi må begynne å snakke om heltidskultur, fremfor ufrivillig deltid.

1819
1820 **INNSTILLING:**
1821 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**
1822
1823

1824 **59.**
1825 FRA SKIEN ARBEIDERPARTI
1826 FORSLAG

1827 **59: DATASENTER – TELEMARKS MODERNE INDUSTRIEVENTYR**

1828
1829 **BEGRUNNELSE:**

1830 Statkraft og Løvenskiold har sammen med Skien kommune og Telemark fylkeskommune
1831 arbeidet en stund for å tilrettelegge for en enorm investering på Gromstul i Skien, øst for
1832 Valebøvegen og nært «Rød transformatorstasjon». Statkraft har i løpet av 2017 tatt
1833 kontakt med Skien kommune etter at Gromstul ved Valebø er kartlagt som en av tre
1834 mulige lokaliseringer for et fremtidig «Hyper scale Datasenter» i Norge.

1835
1836 Det er behov for 60 nye slike sentre i Europa, for lagring av store datamengder.
1837 Statkraft har inngått opsjonsavtale med grunneier Løvenskiold Fossum med hensikt om å
1838 få investorer til å realisere et slikt senter. Et initiativ hvor mange aktører skal spille en
1839 viktig rolle.

1840
1841 Det er opprettet et midlertidig selskap. Navnet er Skien Datasenter Utvikling (SDU). I
1842 styret sitter Skien kommune, Telemark Fylkeskommune (Telemark Utviklingsfond)
1843 og Løvenskiold Fossum (51 prosent).

1844
1845 Skien kommune har som formål å gjøre Gromstul-området til et av Europas største
1846 datalagringssenter, og skal være pådriver for dette. I det ligger ønsket om å være en
1847 tydelig aktør i det grønne skiftet. For at et slikt senter skal lykkes, er det viktig at de
1848 lokale aktørene med kommunen i spissen har en aktiv rolle.

1849 Norge har komparative fortrinn i datasentermarkedet – kaldt klima, fornybar energi,
1850 sterkt og stabilt strømmarked, høyt utdannelsesnivå, god økonomi og stabilt politisk
1851 klima.

1852 Gromstul har store fordeler i forhold til tomtens størrelse og utnyttelsesmuligheter. Det er
1853 tilstrekkelig tilgang på ren energi fra vannkraft. Når dette lykkes har vi etablert Norges
1854 første Hyper Scale Datasenter.

1855 Den totale størrelsen på området er litt over 4000 dekar, som skal bygges ut etappevis.

1856

1857 I en oppbyggingsfase vil det være snakke om flere hundre arbeidsplasser, muligens mer
1858 enn 1000. Dette ønsker Telemark Arbeiderparti varmt velkommen.

1859
1860 Det pekes på at «skatt på verker og bruk» er avgjørende for en slik stor digital
1861 investering. Telemark Arbeiderparti vil derfor peke på at mange kommuner er i dag svært
1862 avhengige av denne form for skatte-inntekter, og ber Stortinget om å kompensere
1863 kommunene for et eventuelt skattetap.

1864
1865 **INNSTILLING:**
1866 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**

1867
1868

1869 **60.**
1870 **FRA SKIEN ARBEIDERPARTI**
1871 **FORSLAG**

1872 **60: FORBY UTBYTTE PÅ VELFERD**

1873
1874 **BEGRUNNELSE:**
1875 Telemark Arbeiderparti vil be Arbeiderpartiet hegne om våre felles skattepenger, og sikre
1876 at det ikke tas ut utbytte på velferdstjenester.

1877
1878 Arbeiderpartiet har stått for viktige reformer der det har vært essensielt å ha viktige
1879 private aktører. De siste årene har imidlertid Høyre og FrP stadig økt omfanget av private
1880 tjenester på bekostning av det offentlige, det er Arbeiderpartiet imot. Eksempelvis har vi
1881 sett store kommersielle selskaper som har drevet flyktningemottak,
1882 barnevernsinstitusjoner, sykehjem eller annet. Det er Arbeiderpartiet imot. Vårt felles
1883 sikkerhetsnett er det offentlige velferdssystemet, derfor vil vi ikke la private
1884 kommersielle bedrifter ta ut utbytte på drift av velferdstjenester.

1885
1886 Slik det er nå har kommersielle aktører nesten utkonkurrert de ideelle aktørene, denne
1887 utviklingen er en utvikling vi er sterkt imot.

1888
1889 **INNSTILLING:**
1890 **FORSLAGET VEDTAS**

1891
1892

1893 **61.**
1894 **FRA NOME ARBEIDERPARTI**
1895 **FORSLAG**

1896 **61: KOMMUNAL AVGIFT/SKATT PÅ MINERALUTVINNING**

1897
1898 **BEGRUNNELSE:**
1899 Utmarkskommunenenes Sammenslutning (USS) har 90 medlemskommuner og skal fremme
1900 medlemskommunenenes interesser i utmarksspørsmål, herunder mineralutvinning. I 2014
1901 fremmet USS et forslag om at kommuner der det foregår mineralutvinning skal
1902 tilgodesees med en særskatt for å kompensere for plager og ulemper i forbindelse med
1903 mineralutvinning. Forslaget ble fremmet til Finansdepartementet. Mineralloven av 2009
1904 åpner nettopp for at det kan innføres særskatt eller lokale årlige avgifter eller gebyrer
1905 ved mineralutvinningen. En særskatt eller avgift til vertskommunen vil også gi insentiver
1906 for kommunen for å tilrettelegge for gruvedrift, og vil ventelig skape en mer positiv lokal

1907 holdning til etablering av gruvedrift. USS ønsker at bestemmelser om særskatten skal tas
1908 inn i skatteloven.
1909

1910 Finansdepartementet svarer på forslaget i 2015 med at i Sundvolden-erklæringen
1911 fremgår det at regjeringen vil endre inntektssystemet for kommunene slik at kommunene
1912 får beholde en større del av verdiskapningen som skjer lokalt. Det skulle videre tas sikte
1913 på at vurderingen skulle legges fram i kommuneproposisjonen for 2017. Vi har imidlertid
1914 sett lite til dette og det virker som om forslaget er lagt til side. Vi ber om at
1915 Arbeiderpartiet igjen reiser dette forslaget om innføring av mineralskatt, som er en
1916 rettfærdig og etterlengtet kompensasjon for ulemper som lokalsamfunn påføres ved
1917 gruvedrift.
1918

1919 Lokal Begrunnelse: Fensfeltet i Nome Kommune er en sjelden forekomst av mange
1920 mineraler som det er stort behov for i moderne industri og energi-produksjon.
1921 Kartlegging den siste tiden har særlig aktualisert gruvedrift etter sjeldne jordarts-
1922 metaller (REE-mineraler). Det er mye som tyder på at planer om gruvedrift vil bli forelagt
1923 Nome Kommune i ikke altfor fjern framtid. Dette aktualiserer behovet for ordninger som
1924 gir vertskommunen Nome en økonomisk kompensasjon for direkte uttak av disse
1925 verdifulle mineralene.
1926

1927 **INNSTILLING:**
1928 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**
1929
1930

1931 **62.**
1932 **FRA SKIEN ARBEIDERPARTI**
1933 **FORSLAG**

1934 **62: TA TILBAKE DET SERIØSE ARBEIDSLIVET**

1935 **BEGRUNNELSE:**
1936
1937 Arbeid til alle – har vært, og skal være Arbeiderpartiets fanesak. Det er bra når
1938 arbeidsledigheten synker, men det er svært alvorlig når andelen som er i arbeidslivet
1939 likevel går dramatisk ned. I dag er det over 100.000 menn mellom 25 og 54 år som står
1940 utenfor arbeidslivet. Telemark Arbeiderparti mener Arbeiderpartiet må utvikle gode
1941 løsninger for andelen som er utenfor arbeidslivet, ikke utelukkende arbeidsledige.
1942

1943 Den siste tiden har vikarbruken i arbeidslivet eksplodert på norske arbeidsplasser.
1944 Mange av de innleide bemanningsbyråene som blir benyttet er såkalt «fast ansatt» i
1945 vikarbyråer, uten lønn mellom oppdrag. Dette er en problemstilling Arbeiderpartiet må ta
1946 på alvor, da det handler om å sette arbeidstakerne våre i sentrum. Telemark Arbeiderparti
1947 mener bemanningsbransjen må gjennomgås, og at det bør være et fast krav med lønn
1948 mellom oppdrag.
1949

1950 Telemark har som første fylke i landet krav om et seriøst arbeidsliv i alle våre AP-styrte
1951 kommuner. Det er vi stolte av, men vi vil lenger. Hver enkelt private husholdning har et
1952 stort ansvar i å bekjempe svart økonomi, da må arbeidstilsynet styrkes og den generelle
1953 kompetansen heves. Telemark Arbeiderparti vil at temaet svart økonomi skal
1954 gjennomgås i norsk skole.
1955

1956 **INNSTILLING:**
1957 **FORSLAGET VEDTAS**
1958
1959

1960
1961 DISTRIKT
1962
1963

1964 **63.**
1965 FRA FYRES DAL ARBEIDERPARTI
1966 FORSLAG

1967 **63: FORENKLING AV FØRARKORT-FORNYELSE**

1968
1969 **BEGRUNNELSE:**
1970 Med dagens moglegheiter og datateknologi er det rart og tungvint at man må til
1971 biltilsynet personleg for å fornye førarkort . Nye løysningar bør lagast.
1972

1973 **INNSTILLING:**
1974 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**
1975
1976

1977 **64.**
1978 FRA VINJE ARBEIDERPARTI
1979 FORSLAG

1980 **64: FORNYING AV FØRARKORT**

1981
1982 **BEGRUNNELSE:**
1983 Ein ser at ved stadig sentralisering av offentlege kontor, der ein kan få utferda naudsynt
1984 dokumentasjon, så blir befolkninga i distrikts Noreg tapande part.
1985 Vinje Arbeidarparti ynskjer at Telemark arbeidarparti og Arbeiderpartiet sentralt ser om
1986 det er mogleg å fremje forslag, om at fornying av førarkort kan skje på ein meire
1987 distriktsvenleg måte.
1988 For oss i øvre Telemark så er ei reise til Statens Vegvesen i Notodden eller Skien
1989 naudsynt for å fornye førarkort. Rjukan trafikkstasjon er open nokre dagar i veka, men er
1990 også stengt over lange periodar.
1991 For oss i øvre Telemark inneber fornying av førarkort at ein må ta fri frå jobb ein heil dag,
1992 og kjøyre lange avstandar for å få utført dette.
1993 Ein kan sjølv sagt sei at å ha førarkort ikkje er noko menneskerett, og at dette er valfritt.
1994 Men skal ein ha busetnad i distrikta så er førarkortet naudsynt. Sidan kollektivtilbodet
1995 bare blir dårlegare og dårlegare.
1996 Vinje arbeidarparti ser to moglege måtar å løyse dette på. Den eine måten er at Statens
1997 vegvesen har kontordag ein dag i månaden pr kommune i fylket. Eller at politiet får
1998 moglegheit til å utføre denne tjenesten.
1999 Dette problemet er nok ikkje bare Telemark som har, men eit problem som er generelt for
2000 distrikts Noreg.

2001
2002 **INNSTILLING:**
2003 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**
2004
2005

2006 **65.**
2007 FRA FYRES DAL ARBEIDERPARTI
2008 FORSLAG

2009 **65: ØYREMERKA MIDLAR FOR INNOVASJON NORGE OG SIVA TIL**
2010 **DISTRIKTA.**

2011
2012 **BEGRUNNELSE:**
2013 Det må igjen innførast øyremerka midlar for innovasjon Norge og SIVA til distrikta. Ny
2014 distriksindeks som er utarbeida kan brukast til differensieringa av satsar for tilskott og
2015 lån.
2016 Næringsutvikling er ein kritisk faktor for busetting og folketalls utvikling i distrikta. Det er
2017 ein kjennsgjerning at det er vanskelegare å drive med næringsutvikling i distrikta enn i
2018 sentrale strøk. Ein ny offensiv på dette område vil styrke utviklinga for distrikta.

2019
2020 **INNSTILLING:**
2021 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**

2022
2023

2024 **66.**
2025 **FRA FYRES DAL ARBEIDERPARTI**
2026 **FORSLAG**

2027 **66: PASS NÆRAST MOGLEG BRUKAR**

2028
2029 **BEGRUNNELSE:**
2030 Det er lite samfunnsøkonomisk tenleg at ein må bruke opptil ein hel dag for å få seg nytt
2031 pass grunna lange reiseavstandar.

2032
2033 **INNSTILLING:**
2034 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**
2035
2036

2037 **67.**
2038 **FRA FYRES DAL ARBEIDERPARTI**
2039 **FORSLAG**

2040 **67: POSTOMBERING MÅ HALDE FRAM MED SAME FREKVENSSOM**
2041 **IDAG**

2042
2043 **BEGRUNNELSE:**
2044 Grunnlaget til lokalavisar som bruker posten som distributør vil være truga.
2045 Framleis ynskjer mange papirutgåva.
2046 Prøver frå legar og dyrlegar vil kome seint fram og kan truge liv og helse
2047 Bedrifter med behov for transport av pakkar vil få konkurranseulempe i distrikta

2048
2049 **INNSTILLING:**
2050 **FORSLAGET ANSEES IVARETATT I UTTALELSE 06 OM POST**
2051

2052 **68.**
2053 **FRA NOME ARBEIDERPARTI**
2054 **FORSLAG**

2055 **68: POSTOMBERING MÅ FORTSETTE MED SAMME FREKVENSSOM**
2056 **IDAG**

2057
2058 **BEGRUNNELSE:**
2059 Grunnlaget for lokalaviser som bruker posten som distributør vil være truet.
2060 Mange ønsker fortsatt å få avisen i papirutgave, da må det sikres at denne fortsatt
2061 leveres hver virkedag. Næringsliv med behov for transport av varer med posten vil få
2062 konkurranseulemper.
2063 Prøver fra leger og veterinærer vil komme senere fram.

2064
2065 **INNSTILLING:**
2066 **FORSLAGET ANSEES IVARETATT I UTTALELSE 06 OM POST**
2067

2068 **69.**
2069 **FRA FYRES DAL ARBEIDERPARTI**
2070 **FORSLAG**

2071 **69: REDUKSJON I STATLIG STYRING**

2072
2073 **BEGRUNNELSE:**
2074 Den sentrale statelege styringa gjennom lovfesting av ytingar, forskrifter, øyremerking og
2075 auka detaljkrav til dei ulike tenestar må reduserast kraftig.
2076 Det kommunal sjølvstyret er truga. Det vil bli mindre og mindre attraktivt å vere lokal
2077 politiskar når rådevelde blir stadig mindre. I tillegg er alle disse reguleringane svært
2078 kostnadskrevjande og ikkje bærekraftige på sikt. Det er heller ikkje rasjonelt og effektivt
2079 å styre på ein slik måte.

2080
2081 **INNSTILLING:**
2082 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**
2083
2084

2085 **70.**
2086 **FRA FYRES DAL ARBEIDERPARTI**
2087 **FORSLAG**

2088 **70: STATLEG POTT TIL TRANSPORTSTØTTE**

2089
2090 **BEGRUNNELSE:**
2091 Det må settast av ein statleg pott til den transportstøtte ordninga vi har i dag.
2092 Vi har ein transportstøtte ordning i Norge som er gjennomarbeida og godkjent av EU. Det
2093 er ikkje satt av pengar til ein slik ordning sentralt. Fylkeskommunen skal administrere
2094 ordninga men har heller ikkje fått satt av særlege midlar til dette. Om fylkeskommunen
2095 skal gje slikt tilskott må dei ta frå regionale utviklingsmidlar som er ein knapp faktor. I
2096 praksis betyr nok dette at slik tilskott sjeldan eller aldri gis.

2097
2098 **INNSTILLING:**
2099 **FORSLAGET VEDTAS**
2100
2101

2102

KULTUR OG FRITID

2103
2104
2105
2106
2107
2108
2109
2110
2111
2112
2113
2114
2115
2116
2117
2118
2119
2120
2121
2122
2123
2124

2125 **71.**
2126 **FRA AUF I TELEMARK**
2127 **FORSLAG**

2128 **71: ET SAMLINGSPUNKT**

2129
2130 **BEGRUNNELSE**

2131 I dagens Norge kommer flere og flere flyktninger til oss, vi tar imot mange som ikke kan
2132 svømme, både barn og voksne.

2133
2134 Som barn er man heldig da svømming er noe man gjør på skolen gjennom gym. Det er
2135 også mange flotte svømmetilbud for barn før man begynner på skolen slik at man får en
2136 viss kompetanse før skolens prøvelser og karaktersettinger. Men som voksen får man
2137 ikke det. Selv om vi har mange gode tiltak i skolen, så ser man det at mange med
2138 innvandrerbakgrunn eller annen kulturell bakgrunn som sliter med å svømme, og dette
2139 ender ofte opp med å bli en sosial utfordring for mange, da en sosial aktivitet ofte er å dra
2140 til et basseng, eller ut på stranda om sommeren.

2141
2142 I Trondheim kommune, ved Støren svømmehall har kommunen startet et
2143 svømmeopplegg for minoritetskvinner og menn, her hver for seg, hvor et svømmekurs
2144 koster 1600 kr pr pers, og hvor deltakerne betaler 200 kr i egenandel og kommunen
2145 spytter inn resten. I løpet de siste to årene har flere meldt seg på kursene og antall
2146 voksne som har lært seg å svømme har økt betraktelig.

2147
2148 I Telemark har vi mange svømmebasseng som mye av tiden ikke blir brukt,
2149 svømmeinstruktører kan komme fra hvor som helst, både unge og voksne. Dette vil være
2150 et supert tiltak hvor man også hadde fått flere i arbeid. For alle skal med.

2151
2152 Forslag:
2153 Telemark Arbeiderparti vil starte flere svømmeopplegg for voksne i Telemark kommune.
2154 Telemark fylkeskommune skal finansiere deler av opplæringen.

2155
2156 **INNSTILLING:**
2157 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**

2158
2159

2160 **72.**
2161 **FRA AUF I TELEMARK**
2162 **FORSLAG**

2163 **72: KULTUR TIL ALLE**

2164
2165 **BEGRUNNELSE:**

2166 Arbeiderpartiet vil sikre at alle barn og unge i Norge har tilgang på kulturtilbud og
2167 idrettsaktiviteter uavhengig av deres økonomiske forhold, bosted, personlige
2168 forutsetninger, funksjonsevner etc. For mange barn og unge kan høye priser eller andre
2169 krav gjøre at dette blir umulig. Arbeiderpartiet vil derfor innføre en nasjonal rabattordning
2170 for barn og unge under 20 som gjør det billigere å delta på kulturtilbud og å gå på kino,
2171 konserter, teater etc.

2172
2173 Kunst og kultur kan være en arena for demokratiutvikling. Arbeiderpartiet støtter
2174 initiativer til folk-til-folk-samarbeid, og mener det bør settes av søkbare midler i
2175 statsbudsjettet til kunst- og kulturprosjekter mellom folk, for eksempel i nordområdene.

2176
2177 Arbeiderpartiet mener de lokale musikk- og kulturskolene spiller en viktig rolle i barn og
2178 unges mulighet til å delta i kulturaktiviteter. Svært mange har i dag ulike muligheter for
2179 utlån av instrumenter og tilgjengelige lokaler. Arbeiderpartiet vil at alle musikk- og
2180 kulturskoler skal tilby sine elever utlånsordninger for instrumenter og sørge for at lokaler
2181 er tilgjengelige for gratis utlån til barn og unge. Alle skoler med musikkrom bør være
2182 tilgjengelig for barn og unge i kulturskolen etter skoletid.

2183
2184 FrP- og Høyre regjeringen har kuttet i den kulturelle spaserstokken, og på den måten tatt
2185 fra mange eldre en mulighet til å oppleve kultur i den siste fasen av livet. Arbeiderpartiet
2186 mener denne utviklingen må snus, og at arbeidet med den kulturelle spaserstokken må
2187 styrkes.

2188
2189 Forutsigbarhet er et nøkkelord for festivaler. Dessverre opplever mange festivaler og
2190 kulturarrangement at det er vanskelig å forutsi om man vil få økonomiske tilskudd og
2191 tillatelser til drift. Arbeiderpartiet vil stille krav om kunstnerisk kvalitet og lokal forankring
2192 for å motta offentlig støtte, i tillegg til en forventning om at det satses på unge talenter
2193 gjennom artistutvikling og bygging av arrangørkompetanse. Det bør innføres en ny
2194 modell som sikrer store, regionale festivaler forutsigbarhet. Arbeiderpartiet mener at
2195 flere festivaler/kulturarrangementer bør gjøres tilgjengelig for barn og unge, og at dette
2196 blir prioritert ved støtte

2197
2198 Arbeiderpartiet ønsker at flest mulig barn og unge skal kunne delta i både kultur- og
2199 idrettsaktiviteter. I dag er det store variasjoner i hvor mye slike aktiviteter koster, og
2200 mange har begrenset mulighet til å delta. Kommunene og fylkeskommunene må ta et
2201 større ansvar for å sikre utbygging av idrettsarenaer, slik at kostnadene ikke blir lagt over
2202 på barn og unge som benytter anleggene. Arbeiderpartiet mener at alle kommunale og
2203 fylkeskommunale idrettsanlegg skal være gratis for barn og unge.

2204
2205 Forslag:
2206 Arbeiderpartiet vil:
2207 - ha en nasjonal rabattordning for barn og unge under 20 år på kulturtilbud og
2208 idrettsarrangementer
2209 - Styrke den kulturelle spaserstokken
2210 - at alle kommuner sørger for å ha en god og tilgjengelig musikk- og kulturskole,
2211 slik at alle barn og unge som ønsker det skal ha muligheten til å delta
2212 - at alle barn og unge i musikk- og kulturskole skal ha mulighet for lån av
2213 nødvendige instrumenter. Dette innebærer også at skoler må legge til rette for
2214 åpne lokaler.
2215 - at det skal finnes tilbud for ungdom der de kan delta på kulturelle, gratis og rusfrie
2216 arrangementer
2217 - at kommunale og fylkeskommunale idrettsanlegg skal være gratis for barn og
2218 unge
2219 - at det skal utbygges flere idrettsarenaer slik at man kan ha et tilbud for de som
2220 driver med idrett og fysisk utfoldelse

2221
2222 **INNSTILLING:**
2223 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**
2224
2225

2226 **73.**
2227 **FRA SKIEN ARBEIDERPARTI**
2228 **FORSLAG**

2229 **73: KULTUR TIL ALLE**

2230

2231 **BEGRUNNELSE:**

2232 Telemark Arbeiderparti vil sikre at alle barn og unge i Norge har tilgang på kulturtilbud og
2233 idrettsaktiviteter uavhengig av deres økonomiske forhold, bosted, personlige
2234 forutsetninger, funksjonsevner etc.

2235

2236 For mange barn og unge kan høye priser eller andre krav gjøre at dette blir umulig.

2237 Telemark Arbeiderparti vil derfor innføre en nasjonal rabattordning for barn og unge
2238 under 20 som gjør det billigere å delta på kulturtilbud og å gå på kino, konserter, teater
2239 etc.

2240 Kunst og kultur kan være en arena for demokratiutvikling. Telemark Arbeiderparti støtter
2241 initiativer til folk-til-folk-samarbeid, og mener det bør settes av søkbare midler i
2242 statsbudsjettet til kunst- og kulturprosjekter mellom folk, for eksempel i nordområdene.

2243

2244 Telemark Arbeiderparti mener de lokale musikk- og kulturskolene spiller en viktig rolle i
2245 barn og unges mulighet til å delta i kulturaktiviteter. Svært mange har i dag ulike
2246 muligheter for utlån av instrumenter og tilgjengelige lokaler. Telemark Arbeiderparti vil at
2247 alle musikk- og kulturskoler skal tilby sine elever utlånsordninger for instrumenter og
2248 sørge for at lokaler er tilgjengelige for gratis utlån til barn og unge. Alle skoler med
2249 musikkrom bør være tilgjengelig for barn og unge i kulturskolen etter skoletid.

2250 FrP- og Høyre regjeringen har kuttet i den kulturelle spaserstokken, og på den måten tatt
2251 fra mange eldre en mulighet til å oppleve kultur i den siste fasen av livet. Telemark
2252 Arbeiderparti mener denne utviklingen må snus, og at arbeidet med den kulturelle
2253 spaserstokken må styrkes.

2254 Forutsigbarhet er et nøkkelord for festivaler. Dessverre opplever mange festivaler og
2255 kulturarrangement at det er vanskelig å forutsi om man vil få økonomiske tilskudd og
2256 tillatelser til drift. Telemark Arbeiderparti vil stille krav om kunstnerisk kvalitet og lokal
2257 forankring for å motta offentlig støtte, i tillegg til en forventning om at det satses på unge
2258 talenter gjennom artistutvikling og bygging av arrangørkompetanse. Det bør innføres en
2259 ny modell som sikrer store, regionale festivaler forutsigbarhet. Telemark Arbeiderparti
2260 mener at flere festivaler/kulturarrangementer bør gjøres tilgjengelig for barn og unge, og
2261 at dette blir prioritert ved støtte

2262

2263 Telemark Arbeiderparti ønsker at flest mulig barn og unge skal kunne delta i både kultur-
2264 og idrettsaktiviteter. I dag er det store variasjoner i hvor mye slike aktiviteter koster, og
2265 mange har begrenset mulighet til å delta. Kommunene og fylkeskommunene må ta et
2266 større ansvar for å sikre utbygging av idrettsarenaer, slik at kostnadene ikke blir lagt over
2267 på barn og unge som benytter anleggene. Telemark Arbeiderparti mener at alle
2268 kommunale og fylkeskommunale idrettsanlegg skal være gratis for barn og unge

2269

2270 Telemark Arbeiderparti vil:

2271 ha en nasjonal rabattordning for barn og unge under 20 år på kulturtilbud og
2272 idrettsarrangementer

2273 Styrke den kulturelle spaserstokken

2274 at alle kommuner sørger for å ha en god og tilgjengelig musikk- og kulturskole, slik at alle
2275 barn og unge som ønsker det skal ha muligheten til å delta

2276 at alle barn og unge i musikk- og kulturskole skal ha mulighet for lån av nødvendige
2277 instrumenter. Dette innebærer også at skoler må legge til rette for åpne lokaler.

2278 at det skal finnes tilbud for ungdom der de kan delta på kulturelle, gratis og rusfrie
2279 arrangement

2280 at kommunale og fylkeskommunale idrettsanlegg skal være gratis for barn og unge

2281 at det skal utbygges flere idrettsarenaer slik at man kan ha et tilbud for de som driver
2282 med idrett og fysisk utfoldelse

2283
2284 **INNSTILLING:**
2285 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**

2286
2287
2288
2289 **DIVERSE:**
2290
2291

2292 **74.**
2293 **FRA KRAGERØ ARBEIDERPARTI**
2294 **FORSLAG**

2295 **74: TRANSPORT TIL ODD-KAMPER**

2296
2297 **BEGRUNNELSE:**
2298 Telemark Arbeiderparti mener Fylkeskommunen må sette av en sum til transportdekning,
2299 slik at tilbudet om å overvære Odd-kamper også vil kunne bli benyttet av alle
2300 interesserte VGS-elever ute i distriktstelemark.

2301
2302 Telemark fylkeskommune har inngått kontrakt med Odd-fotball, der klubben har gjort
2303 avtale om gjenytelser mot en pengesum fra Fylkeskommunen.
2304 Blant annet går det ut et tilbud om gratisbilletter for videregående skoler i fylket til Odds
2305 hjemmekamper. Dette er et godt tilbud for elever i nærområdet til klubben, men er
2306 vanskelig å få til for skoler i distriktene. Gratisprinsippet gjelder, og transportutgiftene til
2307 slike arrangement vil være svært høye.

2308
2309 Telemark Arbeiderparti mener Telemark fylkeskommunen må sette av en sum til
2310 transportdekning, slik at tilbudet også vil kunne bli benyttet av alle interesserte
2311 videregående skoler i fylket.

2312
2313 **INNSTILLING:**
2314 **FORSLAGET AVVISES MED BAKGRUNN I RESSURSBRUK.**
2315

2316 **75.**
2317 **FRA SKIEN ARBEIDERPARTI**
2318 **FORSLAG**

2319 **75: FORBY ATOMVÅPEN**

2320
2321 **BEGRUNNELSE:**
2322 122 land/stater har vedtatt dette, i Generalforsamlingen. Dette sendes videre til
2323 Arbeiderpartiet sentralt v//J.G.Støre.
2324 (Når 50 land/stater ratifiserer dette, vil det være gjeldende lov)
2325 ICAN - International campaign to abolish nuclear weapons jobbet frem dette forslaget, og
2326 endte opp med Nobel Fredspris 2017.

2327 Som et ledd i kampanjen for å "Stigmatisere-Forby, og fjerne atomvåpen", må vi
2328 bekrefte vedtak på AP-LANDSMØTE 2016.
2329 Sitat: Arbeiderpartiet jobber aktivt for målet om en verden fri for atomvåpen, og støtter
2330 målet om et internasjonalt forbud.

2331 AUF har uttalt sin støtte, i likhet med andre politiske ungdomsorganisasjoner.
2332 (Unntatt FPU) Andre som støtter dette er:
2333 Jody Williams-Nobel Fredspris 1997(Mot landminer)

2334 Desmond Tutu-Nobel Fredspris 1984(Mot Apartheid)
2335 Martin Sheen og Herbie Hancock.
2336 Det er cirka 15.000 atomstridshoder plassert rundt omkring i dag.

2337
2338 **INNSTILLING:**
2339 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**

2340
2341
2342

2343 **76.**
2344 **FRA SKIEN ARBEIDERPARTI**
2345 **FORSLAG**

2346 **76: EN HISTORISK RELIGIONSFRIHET MED KRISTEN HISTORIE**

2347
2348 **BEGRUNNELSE:**
2349 Norge har en solid religionsfrihet. All religionsutøvelse er lovlig, og man har krav på
2350 helligdager ved religiøse høytider.
2351 Parallelt med dette har Norge en solid historie, forankret av humanistisk og kristne
2352 verdier og tradisjoner.
2353 Vi er stolte av tradisjonene Norge har. Verdiene med omtanke, medmenneskelighet og
2354 nestekjærlighet står sterkt i historien både til arbeiderbevegelsen og kristendommen.
2355 Arbeiderpartiet er det partiet med flest kristne medlemmer og støttespillere, det skal vi
2356 ta på alvor.

2357
2358 Telemark Arbeiderparti vil gi sin støtte til KRLE-faget. I tillegg ønsker vi julegudstjenester
2359 som en del av skolens opplegg i forbindelse med julefeiringen. Det skal være valgfritt å
2360 delta.

2361
2362 **FLERTALLETS INNSTILLING:**
2363 (Nikolai Sti Ravlum, Lene Vågslid, Bjørg Tveito Lundefaret, Jone Blikra, Hans
2364 Sundsvalen, Hallgeir Ofte):
2365 **FORSLAGET AVVISES**

2366
2367 **MINDRETALLETS INNSTILLING**
2368 (Terje Aasland, Erik Skjervagen, Alexander Lien, Ole Henrik Lia)
2369 **TELEMARK ARBEIDERPARTI GIR SIN STØTTE TIL KRLE-FAGET**

2370
2371

2372 **77.**
2373 **FRA TINN ARBEIDERPARTI**
2374 **FORSLAG**

2375 **77: NORGE MÅ TA IMOT 5000 KVOTEFLYKTNINGER**

2376
2377 **BEGRUNNELSE:**
2378 EU og Høykommissæren for flyktninger (UNHCR) har nylig bedt FN Norge om å ta imot
2379 flere flyktninger.
2380 Før jul ba 11 organisasjoner, deriblant Norsk folkehjelp og Den norske kirke Stortinget
2381 vedta å ta imot minst 5000 kvoteflyktninger i 2018.
2382 Kvoteflyktninger skiller seg ut ved at de har fått saken sin behandlet og er blitt anerkjent
2383 som FN-flyktninger. Kvotesystemet sørger for at torturofre, enslige kvinner, syke,

2384 spesielt utsatte barn og forfulgte som ikke får tilstrekkelig beskyttelse i nærområdene,
2385 kan få en mulighet i et annet land.
2386 Vi bør være med å delta i et felles kvoteprogram.
2387 FN ber Norge ta imot flere. EU har bedt Norge delta i et felles europeisk kvoteprogram.
2388 Årsmøtet i Telemark Arbeiderparti går inn for at Norge skal ta imot 5000 kvoteflyktninger.
2389 Solidaritet er en grunnstein i vårt parti. Arbeiderpartiet viser ansikt.

2390
2391 **INNSTILLING:**
2392 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**
2393
2394

2395 **78.**
2396 **FRA KVINNETTVERKET/KVINNER PÅ TOPP**
2397 **FORSLAG**

2398 **78: AP GARANTERER GODE VELFERDSTJENESTER FOR ALLE**

2399
2400 **BEGRUNNELSE:**
2401 Finansiering av samfunnets velferdstjeneste må være tilstrekkelig for å betjene alle
2402 samfunnsgrupper, uavhengig av bosted.
2403 Nedbygging av offentlige tjenester tilgodeser velferdsprofetien. AP skal være garantist
2404 for gode velferdstjenester for alle.
2405
2406 Det er en økende tendens for tilrettelegging for privatisering av en rekke tjenester som
2407 har vært finansiert av stat og kommune. Dette er koblet sammen med skattereduksjoner
2408 for folk flest. Men det er slik at det er ikke samsvar mellom hvem som behøver
2409 velferdstjenester og egen betalingsevne for de tjenestene!
2410
2411 **INNSTILLING:**
2412 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**
2413

2414

2415

2416

2417

2418

2419

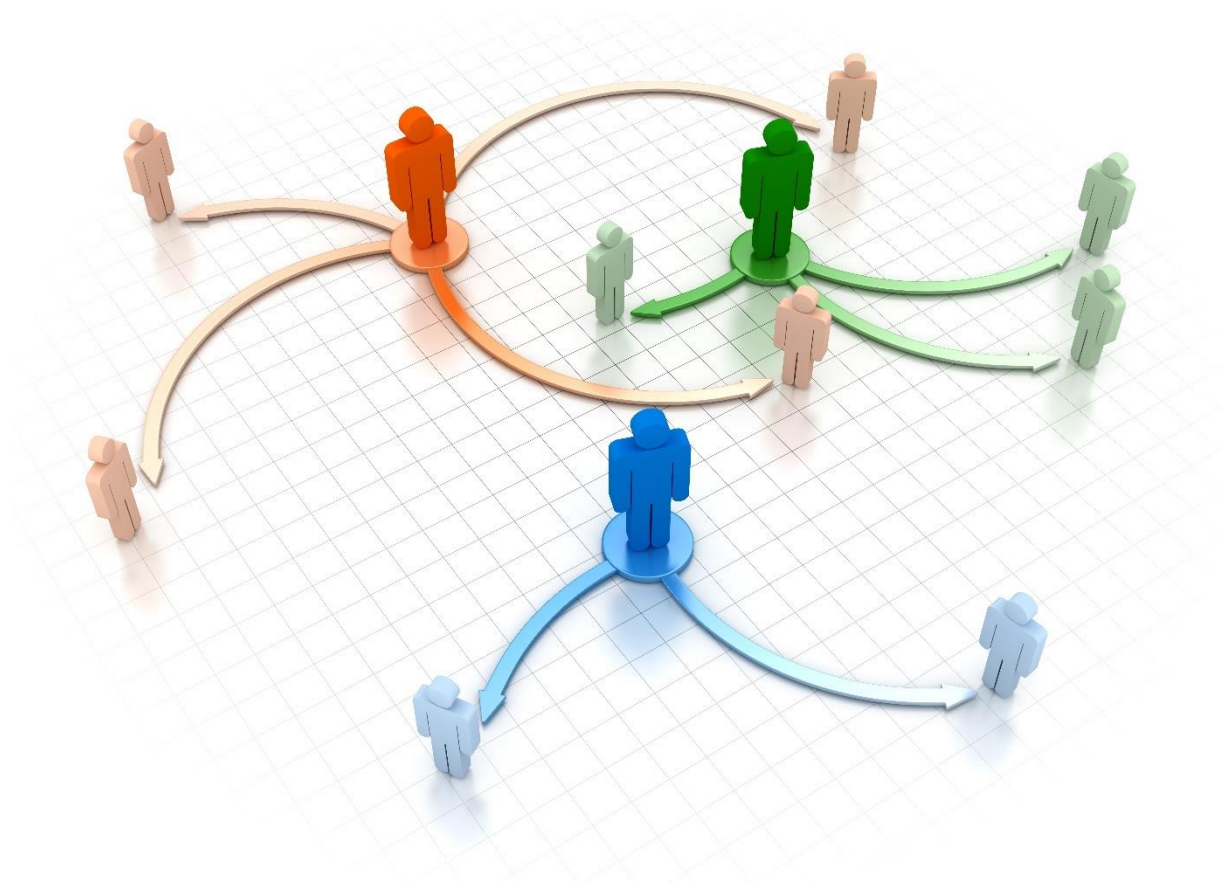
2420

2421

2422

2423

FORSLAG TIL ORGANISASJONSSAKER

2427
2428
2429
2430
2431
2432
2433
2434
2435
2436
2437
2438
2439
2440
2441
2442
2443
2444
2445

2446

79.

2447 FRA TINN ARBEIDERPARTI

2448 FORSLAG

2449 **79: ARBEIDERPARTIET TRENGER EN KURSENDRING**

2450

2451 **BEGRUNNELSE:**

2452 De sosialdemokratiske verdiene og ideene må legges til grunn når framtidens politikk
2453 skal formes i Arbeiderpartiet. "By og Land. Hand i Hand". Arbeiderpartiet gjorde et av de
2454 dårligste valgene ved Stortingsvalget 2017. Det samme gjaldt ved fylkes- og
2455 kommunevalget to år tidligere.

2456 Årsakene til dette er sammensatt, og partiet vårt sentralt har nedsatt et analyseutvalg
2457 som har sett på sammenhengen og pekt på noen konklusjoner.

2458

2459 Ved Stortingsvalget for 85 år siden i 1933 brukte Arbeiderpartiet for første gang
2460 slagordet:

2461 ""By og Land. Hand i Hand"".

2462

2463 Her ligger mye av forklaringen til de dårlige valgresultatene. Arbeiderpartiet har ""glemt""
2464 grasrota og kjernevelgerne. Selv om man forsøker å kritisere dagens regjering for
2465 sentraliseringsiver, er Arbeiderpartiet selv en pådriver for dette. Noe ikke minst helse-
2466 og sykehuspolitikken er et meget godt eksempel på.

2467 Arbeiderpartiet må finne tilbake til hjertet. Til hvilke verdier vi står for og vil kjempe for.
2468 Med en blå/blå eller blå /grønn regjering er det fort gjort å bli fargeblind. Forskjellene blir
2469 større og Arbeiderpartiet klarer ikke å synliggjøre seg som et opposisjonsparti som har
2470 bedre løsninger for framtida. Gode løsninger som snakker om ""vi"" og ikke ""meg"".

2471

2472 Slagordet ""By og Land Hand i Hand"" må børstes støv av. Felles løsninger om og for en
2473 felles framtid, uavhengig om du bor ute i distrikts-Norge eller i byene. Det handler om
2474 like muligheter og trygghet.

2475

2476 **INNSTILLING:**

2477 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN FOR ORGANISATORISKE SAKER**

2478

2479

2480

2481

2482

2483

2484

2485

2486

2487

2488

2489

2490

2491

2492

FORSLAG TIL UTTALELSER

1.

FRA AUF I TELEMARK UTTALELSE

1: STUDENTPOLITIKK

Studenter har på mange områder ikke fulgt befolkningens generelle velstandsøkning. Derfor er det viktig at stat, kommune og andre aktører tar et større ansvar for studentenes velferd og sikrer lik rett til utdanning.

Studiefinansiering

Andelen studenter i høyere utdanning øker stadig, og utdanning handler både om kvalitet i utdanningen og rammevilkårene for studietilværelsen.

SSBs levekårsundersøkelse viser at 4 av 10 studenter får økonomisk støtte fra foreldrene i studietiden, mens 6 av 10 jobber ved siden av studiene. En 1/3 jobber mer enn 10 timer i uken.

Prinsippet om lik rett til utdanning er det overordnede og styrende målet for AUF i Telemark sin politikk. Gratisprinsippet er et av grunnprinsippene innenfor norsk høyere utdanning. Studiestøtten må reflektere de reelle utgiftene studentene har. Studiestøtten må tilpasses slik at alle studenter får muligheten til å være fulltidsstudenter. Det faktum at studenter er i en sårbar økonomisk situasjon bør ikke være hovedårsaken til at studenter arbeider ved siden av studiene. Det burde være et valg den enkelte student kan ta selv. Derfor ønsker Telemark Arbeiderparti opptrapping mot 11 måneder studiestøtte. Samtidig bør rentepåslaget på studielånet tilbake til nivået før Høyre/FrP-regjeringen økte det i 2017.

Telemark Arbeiderparti vil:
det skal utbetales 11 måneders studiestøtte.
studiestøtten skal festes til 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden.

Bolig

Studentboliger er først og fremst et viktig utdanningspolitisk tiltak for å bidra til å sikre lik tilgang til høyere utdanning i Norge. Videre er det et godt boligpolitisk virkemiddel som bidrar til at både presset og prisene i det private utleiemarkedet dempes. I tillegg henger bygging av flere studentboliger også sammen med en potensiell satsing for å bedre studenters økonomi og en realisering av heltidsstudenten.

I pressområder er det helt umulig å bygge studentboliger innenfor dagens tilskudd- og kostnadsramme med mindre det går utover studentenes leiepris, blant annet på grunn av høy tomtepris. For å noensinne kunne nå målet om 3000 boliger, må tilskuddet på 300 000 kr økes, og kostnadsrammen på 800 000 må utvides.

Gratisprinsippet er et av grunnprinsippene innenfor norsk høyere utdanning. Prinsippet skal også gjelde for internasjonale studenter. For å kunne ivareta studentene som kommer fra andre land for å studere i Norge på en god måte, er det essensielt at de får et sted å bo. Internasjonale studenter er en sårbar gruppe, og må prioriteres i samskipnadens studentbolig-tildeling.

2543
2544 Telemark Arbeiderparti mener det er behov for å styrke byggingen av studentboliger i
2545 regi av landets studentsamskipnader. Studentsamskipnadene er styrt av studentene
2546 selv, og sikrer at midlene kommer studenten til gode gjennom å bygge tilpassede boliger
2547 i tråd med studentenes behov. Tilstrømningen av studenter til Oslo ser ikke ut til å stanse
2548 i nær fremtid, og bygge-hastigheten må planlegges deretter. Kommunale prosesser må
2549 effektiviseres og forenkles. Derfor bør studentboliger være eget reguleringsformål i plan-
2550 og bygningsloven.

2551
2552 Telemark Arbeiderparti vil:
2553 øke kostnadsramme og tilskudd til studentboliger slik at studentsamskipnadene kan tilby
2554 rimelige boliger.
2555 at internasjonale studenter prioriteres i studentbolig-tildelingen ved samskipnadene.
2556 gjøre studentboliger til eget reguleringsformål i plan- og bygningsloven.

2557
2558 Helse
2559 Studenters helse, både psykisk og fysisk, skiller seg veldig fra resten av befolkningen -
2560 også andre i samme aldersgruppe. Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT)
2561 fra 2014 viste at studenter er langt mer utsatt for alvorlige psykiske symptomplager.
2562 Hvorfor dette er tilfelle er fremdeles uklart. Arbeidet med oppfølging av studenters
2563 psykiske helse må derfor styrkes. Vi trenger mer informasjon og forskning. Vi kan ikke
2564 godta at hver femte student skal måtte forvente psykiske symptomplager i studietiden.

2565
2566 Flere steder har studentene organisert psykisk helsehjelp i regi av
2567 studentsamskipnadene, og studentene finansierer helsetjenesten i stor grad via
2568 semesteravgiften. Samskipnadene besitter en unik spisskompetanse på studenters
2569 psykiske helse. Derfor er det nødvendig at staten og/eller helseforetakene bevilger mer
2570 midler til samskipnadenes helsetjenester.

2571
2572 Det er nødvendig med en studenthelse-strategi som legger bevisste føringer for det
2573 videre arbeidet og som kartlegger hvilke områder forskjellige studenthelse-aktører bør
2574 legge innsatsen på. En strategi fra sentralt hold vil dermed være behjelpelig for å
2575 koordinere innsatsen fra flere aktører på studentvelferd, slik at man får maksimalt ut av
2576 midlene.

2577
2578 Internasjonale studenter har ikke de samme rettighetene når det kommer til helsetilbud
2579 som norske studenter. Dette gjør at deres studiehverdag kan oppleves mindre trygg. Det
2580 må arbeides for å ha et helhetlig tilbud også for internasjonale studenter.

2581
2582 Som student har man ofte to hjem - et i studiebyen og et på oppvekststedet. For
2583 studenter som reiser mye frem og tilbake kan det være vanskelig å bestemme hvor man
2584 skal ha fastlegen sin, og det valget man fatter kan få konsekvenser for studentens helse.
2585 Studenter bør ha muligheten til å ha to fastleger - én på
2586 studiestedet og én i hjembyen.

2587
2588 Bare 4 av 10 studenter har vært hos tannlegen det siste året. Når
2589 behandlingen ikke lenger er gratis, går økonomi foran tannhelsen. Dette er
2590 problematisk. Det offentlige må ta et større ansvar for studentenes
2591 helsetilbud. Studenter har svært dårlig økonomi. Skillet som fremgår av
2592 nåværende Tannhelsetjenestelov mellom en 20-åring og de som er over 20,
2593 er både kunstig og har ikke rot i virkeligheten.

2594
2595 Telemark Arbeiderparti vil:
2596 • Ha en forutsigbar statlig tilskuddsordning til studentsamskipnadene, særlig rettet
2597 mot psykisk helse.

- Studenthelse bør defineres som et eget begrep, og den bør bygge videre på definisjonen som følger av Studentenes helse- og trivselsundersøkelse.
- Det bør utarbeides en strategi for studenthelse av nasjonale myndigheter.
- At det skal arbeides for at internasjonale studenter også får et godt helsetilbud mens de oppholder seg i Norge. Det må arbeides for løsninger som gjør at studenter kan ha to fastleger.
- Studenter blir en del av gruppen som omfattes av tannhelsetjenesteloven og en del av det fylkeskommunale tilbudet. Det skal hvert fall delvis finansieres statlig.
- Redusere egenandelen hos fastlegen for studenter.

**INNSTILLING:
OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**

2.

**FRA NOTODDEN ARBEIDERPARTI
UTTALELSE**

2: ARBEIDERPARTIET – EN TYDELIG STEMME MOT PÅGÅENDE SENTRALISERING

Arbeiderpartiet skal være en tydelig stemme mot den pågående sentraliseringen av Norge, og stille følgende spørsmål:
Uavhengig av råkjøret om kommunesammenslåinger som utøves av regjeringspartiene foregår det allerede en sentralisering av offentlig virksomhet (statlige og kommunale) i Norge.

En del sentralisering kommer av seg selv på grunn av teknologisk utvikling fordi offentlige tjenester automatiseres og forenkles, men i tillegg og som får vesentlige større konsekvenser i distrikts Norge er sammenslåing av kommuner og fylker.

Det er distriktskommunene og offentlige arbeidsplasser som vil merke endringene i aller størst grad. I små kommuner (de som regnes som små er vel ca. 60% av alle kommuner i Norge?) er det offentlige arbeidsplasser som genererer flest sysselsatte. Både kommunale og statlige arbeidsplasser. I tillegg er det også i distriktskommuner det er størst geografisk utfordring.

Dersom flere små kommuner slår seg sammen som hver for seg per i dag har både kommunale og statlige arbeidsplasser – så vil disse i løpet av kort tid bli samla til én enhet i sentrum av den nye storkommunen. Behovet for ansatte vil bli sterkt redusert og arbeidsplasser vil forsvinne ved naturlig avgang eller oppsigelser.

Ved å slå sammen enkelte kommuner, som f.eks. Skien og Porsgrunn vil ikke dette være så merkbart da tilbudene om annet arbeid er vesentlig bedre og geografisk avstand eksisterer nesten ikke. Ser en for seg Vest-Telemark med 5 -7 kommuner i dag og at de slår seg sammen til én kommune (vil ikke bli flere enn 20000 innbyggere totalt) og at sentraladministrasjonen blir i Seljord – hva skjer i de øvrige tidligere kommuner? Færre flytter dit fordi det ikke vil være arbeidsplasser der, de flytter ikke dit for det er lengere avstand til arbeidsplassen – som en konsekvens av dette blir det færre elever i skolene og færre barn i barnehagene, mindre omsetning i forretningene og behovet for andre tjenester reduseres. Hus vil miste verdi ved omsetning og stedet vil oppleve en forgubbing.

2650
2651 Dette er eksempel på frykta konsekvenser – hva dersom fylkene slås sammen? Da kan
2652 Notodden fort bli en utkant som tappes for flere arbeidsplasser enn vi allerede er i ferd
2653 med å miste. Nylig har jo ligningsetaten flyttet vekk- som også skjer i andre kommuner,
2654 antall offentlige kontorer skal ytterligere reduseres på sikt og arbeidsoppgaver tas vekk
2655 fra etablert offentlig virksomhet som da etter hvert er så barbert at grunnlaget for å
2656 opprettholde virksomheten er borte – da vil den flyttes til ett større sted. På toppen av
2657 dette står da sentraliseringen av kommune og fylkes Norge for døren. Slik utvikling kan
2658 fort medføre at Notodden også blir ei utkantbygd dersom det som mistes av
2659 arbeidsplasser ikke erstattes av andre.

2660
2661 I forhandlingene som kommunene har med å slå seg sammen sies det at deler av den og
2662 den offentlige virksomheten kan være der og der- for på den måten å få enighet om en
2663 sammenslåing. Dette er kun en naiv tro på at dette vil vare. Historisk sett har det vist seg
2664 at slike «gulrøtter» har vart noen år – for så å bli lagt ned. Skal offentlige arbeidsplasser
2665 ut til distriktene må de tas fra større byer. Med dagens teknologi kan det utføres offentlig
2666 virksomhet like lett på Gaustatoppen som i Oslo, da behovet for papir og postgang i raskt
2667 tempo blir mindre og mindre.

2668
2669 Vi er kun ca. 5 millioner i Norge og kan med letthet samles rundt Oslofjorden. Det ville
2670 være både praktisk og rimelig – er det det vi vil? Da kan vi fort se for oss hvordan det er i
2671 Nord Sverige med øde områder.

2672 Vil politikerne betale prisen det koster å ha en spredt bosetning i Norge?

2673 Mener politikerne at distrikts Norge ikke mister arbeidsplasser og bosetning – eller er det
2674 greit at så skjer?

2675 Hvilke tiltak tenker politikerne må gjøres for å erstatte tapte arbeidsplasser i distriktene?

2676 Må urbaniseringstankegangen skje i det tempoet det foregår i dag?

2677 Kan politikerne vise til at allerede gjennomførte sentraliseringer av offentlig virksomhet
2678 har blitt til det bedre (rimeligere og mer effektivt) for samfunn og brukere?

2679 Ved en sentralisering av offentlig virksomhet som vil medføre nedbygging av distriktene
2680 – rammer det også infrastrukturen generelt – kan det også ramme primærnæringene?

2681
2682 **INNSTILLING:**
2683 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**
2684
2685

2686 **3.**
2687 **NOTODDEN ARBEIDERPARTI**
2688 **UTTAELSE**

2689 **3: TELEMARK ARBEIDERPARTI STØTTER OPP OM**
2690 **ARBEIDERPARTIETS TYDELIGGJØRING AV**
2691 **INNVANDRINGSPOLITIKKEN**

2692
2693 Telemark Arbeiderparti støtter opp om Arbeiderpartiets tydeliggjøring rundt
2694 innvandringspolitikken. Vi støtter opp om Masud Gharakhani som innvandringspolitisk
2695 talsmann, og ser nødvendigheten av en streng og tydelig politikk på området.

2696
2697 **BEGRUNNELSE**
2698 Innvandring har ikke vært Arbeiderpartiets viktigste sak. Arbeid til alle, trygghet i
2699 arbeidslivet, en god skole, et godt helse- og omsorgstilbud for alle, det er våre
2700 kjernesaker. Men Arbeiderpartiet må være tydelig til stede i alle debatter som opptar folk

2701 og som er viktige for hvordan samfunnet vårt utvikler seg. Vi har til tider veket unna
 2702 spørsmål om innvandring for ikke å diskutere på Frps premisser, som nettopp har
 2703 innvandring som sin viktigste sak. Det har vært en gal strategi.
 2704
 2705 Migrasjon er viktig for hvordan samfunnet vårt utvikler seg, og innvandring opptar folk.
 2706 Da må de kjenne igjen Arbeiderpartiets stemme. En stemme som snakker både om
 2707 mulighetene og utfordringene ved innvandring. En stemme som sier til dem som får
 2708 opphold i Norge at vi både skal stille opp og stille krav, at plikt og rett gjelder for alle.
 2709
 2710 På Stortinget har det vært bred enighet om hovedlinjene i innvandrings- og
 2711 integreringspolitikken de siste årene. Frp har ikke vunnet frem med flere av sine forslag.
 2712 Flertallet har satt foten ned mot uakseptabel behandling av de såkalte «oktoberbarna».
 2713 En splittende statsråd fra Frp skal ikke være målestokken for hva som er felleseie i norsk
 2714 politikk. Det kan ikke være slik at om man er «streng» er man for Frp og Listhaug, og er
 2715 man «liberal» er man imot.
 2716
 2717 I 2011 ledet Jonas Gahr Støre et utvalg som gjennomgikk vår integreringspolitikk. Nå
 2718 leder Masud Gharahkhani et utvalg som skal gjennomgå migrasjonspolitikken i lys av nye
 2719 utfordringer. Gharahkhani er et godt valg. Han kom selv til Norge som flyktning. Han
 2720 kjenner hverdagens utfordringer og muligheter bedre enn de fleste fra sine mange år i
 2721 lokalpolitikken i Drammen. Han snakker så folk forstår, enig eller uenig. Vi trenger en
 2722 ærlig gjennomgåelse, også der meningene er delte.
 2723
 2724 Gharahkhani har sagt klart fra det de aller fleste ser, nemlig at dagens asyl- og
 2725 flyktningpolitikk i Europa truer selve asylinstituttet. Han har understreket hvor viktig det
 2726 er at vi har kontroll ved grensene. Og han har sagt noe jeg mener må være en bærebjelke
 2727 i integreringspolitikken; at kommer du til Norge, må du bli en del av Norge. Vår politikk
 2728 skal være streng, rettferdig og human. Vi skal i tråd med våre forpliktelser ta vår del av
 2729 ansvaret og gi beskyttelse til mennesker som flykter fra krig og forfølgelse. Men er
 2730 dagens praksis rettferdig og human?
 2731
 2732 De fleste som søker asyl i dag må ta seg farefullt over fjell og hav for å komme til en
 2733 landegrense langt mot nord. De er ofte i hendene på kyniske menneskesmuglere. Det er
 2734 ikke de svakeste som når frem. Byrdene ved mottak av asylsøkere er også svært ujevnt
 2735 fordelt. Det europeiske samarbeidet er usolidarisk og mangelfullt. Vår viktigste innsats
 2736 for mennesker på flukt kan aldri bli å ta dem imot i Norge. Det er ikke bærekraftig. Det er
 2737 heller ikke solidarisk.
 2738
 2739 Vi må arbeide for mer kraftfull internasjonal innsats for å stoppe de katastrofale krigene
 2740 som fordriver folk. Vi må gi mer målrettet hjelp til de nabolandene som tar imot de aller
 2741 fleste som er på flukt. De vi skal ta imot i Norge bør i hovedsak være kvoteflyktninger fra
 2742 FN. Det er en ordnet måte som sikrer kontroll ved grensene.
 2743
 2744 Vi trenger en migrasjonspolitik som samler, ikke splitter. For Arbeiderpartiet skal den
 2745 være forankret i våre humanistiske verdier og vi skal ha mot til å tilpasse politikken til
 2746 nye utfordringer. Det skal vårt nye migrasjonsutvalg bidra til. Det haster og kan ikke
 2747 utsettes. For migrasjonspolitik vil oppta alle generasjoner norske politikere så lenge de
 2748 er aktive. Sånn er verden.
 2749
 2750 **INNSTILLING:**
 2751 **FORSLAGET AVVISES. STYRET ANBEFALER AT REPRESENTANTSKAPET I TELEMAR**
 2752 **ARBEIDERPARTI BEHANDLER INNSPILL TIL UTVALGENE KNYTTET TIL DISTRIKT,**
 2753 **MIGRASJON OG ARBEID PÅ SITT MØTE 7 MAI.**
 2754

2755 **4.**

2756

2757 PORSGRUNN ARBEIDERPARTI

2758 UTTALELSE

2759 **4: STYRKING AV VELFERD**

2760

2761 Årsmøtet i Porsgrunn AP ønsker å styrke velferdstilbudet i Porsgrunn. Vi trenger moderne
2762 skoler for å ruste barna for fremtidens arbeidsmarked, og en eldreomsorg som kan ta i
2763 mot et økende antall eldre.

2764 Vi ønsker at Stortinget skal prioritere penger til kommunene for å gjøre oss i stand til å
2765 satse på sentrale velferdsoppgaver. Kommunen er det viktigste sikkerhetsnettet for de
2766 som faller utenfor.

2767 Vi advarer mot en økende privatisering og konkurranse på velferdsområdene. Årsmøtet
2768 tror de beste løsninger finnes i nært samarbeid med de ansatte, brukere, pårørende og
2769 lokalsamfunn.

2770

2771 **INNSTILLING:**

2772 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**

2773

2774 **5.**

2775

2776 PORSGRUNN ARBEIDERPARTI

2777 UTTALELSE

2778 **5: ARBEID TIL ALLE**

2779

2780 Kvinner har i lang tid vært det undertrykte kjønn, men i det moderne Norge er vi nødt til
2781 å endre denne holdningen. Dagens Norge bør være et land der ingen blir diskriminert,
2782 bygget på inkludering og likestilling hvor alle har de samme rettighetene og mulighetene.
2783 For å oppnå dette kreves det aktive tiltak fra staten.

2784 I dag tjener en kvinne 86 % av det en mann tjener på en måned. Dette skaper ikke like
2785 muligheter og er i tillegg diskriminerende. Kvinner fortjener og har krav på den samme
2786 lønnen som menn. Disse forskjellene er størst blant de heltidsansatte og de med høyere
2787 utdanning, vi finner ofte menn i de aller øverste stillingene. Et aktivt tiltak for å motvirke
2788 ulik lønn er å lovfeste likelønn. Dette har de innført på Island i år, som det første landet i
2789 verden. Norge som er i den posisjonen de er, burde virkelig følge etter Island og innføre
2790 det samme.

2791 I tillegg er det slik at flest kvinner jobber i det offentlige, og flere har deltidsstillinger.
2792 Deltidsstillinger fører til lavere lønn, og kan igjen skape større ulikheter. Derfor vil AUF
2793 lovfeste rett til heltidsstillinger. Det vil sa si at alle kvinner som ønsker heltid, har rett
2794 til å få det. Dette vil skape et mer likestilt Norge og flere kvinner vil få heltidsstillinger.

2795

2796 **INNSTILLING:**

2797 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**

2798

2799

2800 **6.**

2801 **SKIEN ARBEIDERPARTI**

2802 **UTTALELSE**

6: BEVAR POSTEN NORGE SIN KVALITET PÅ POST-TJENESTER

Regjeringens politikk fører til dårligere posttjenester for folk og næringsliv, spesielt i distriktene.

Telemark Arbeiderparti er bekymret for at dårligere posttjenester i neste omgang vil bli brukt som et argument for at private aktører får slippe til i større grad. Aktører som deretter kommer inn og skummer fløten, som igjen fører til ytterligere forverring av økonomien i de ulønnsomme områdene.

Dette er en utarming av Posten Norge. Det er helt umulig for Posten å hente dette inn med effektivisering uten at det går dramatisk utover tjenestetilbudet. Staten kan ikke legge en rekke forpliktelser på Posten Norge og deretter stikke fra regningen. Dette kan medføre færre omdelingsdager av post. I Danmark går de ned til en omdelingsdag i uka. Ønsker vi dette i Norge?

Vi forventer at flertallet på Stortinget tar til fornuft. Staten må betale det de ulønnsomme posttjenestene faktisk koster.

**INNSTILLING:
FORSLAGET VEDTAS**

7. STYRET UTTALELSE

7: NETTVETT

Dagens samfunn preges i større og større grad av en utvikling i, og tilgang på, nye digitale løsninger som utfordrer kunnskapsnivået mellom generasjoner.

Barn og ungdom utfordres på, og tar i bruk, digitale hjelpemidler og digitale arenaer i et tempo som kan skape kunnskapshull og utfordre evnen til kildekritikk.

I tillegg vet vi at det brukes og utvikles digitale løsninger som legger til rette for anonyme meningsutvekslinger, noe som fort blir en arena for digital mobbing.

Telemark Arbeiderparti mener nettvett i mye større grad må prege de voksnes væremåte i oppdragelsen av barn og som forbilder i egen bruk av sosiale medier. Nettvett må bli en viktig del av oppfølgingssamtaler mellom barn, foreldre og barnehage/skole der tema som mobbing, kildekritikk og alminnelig respekt for medmennesker er gjeldende.

**INNSTILLING:
OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**

8. STYRET UTTALELSE

8: OVERGREP

Seksuelle overgrep skjer oftere, nærmere og er mer skadelig enn vi tror. 650.000 kvinner og menn har vært utsatt for seksuelle overgrep i Norge (NKVTS - Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress). Til sammenligning blir cirka 370.000 smittet av influensa hver vinter.

Justiskomiteens leder, Lene Vågslid la frem for Stortinget i februar 2018, 17 konkrete forslag mot overgrep. Telemark Arbeiderparti støtter disse helhjertet.

Antall saker som handler om overgrep mot barn er økende. I snitt vet man at det tar 17,5 år fra et overgrep skjer til en utsatt forteller om det. De personlige og samfunnsmessige konsekvenser er enorme.

Statistikk fra politiet viser at antall saker som gjelder seksuell handling, omgang og krenkende adferd med barn mellom 14 og 16 år har økt med 182,3% siden 2013. Seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år har økt med 18,4% fra 2016-2017. Samtidig har politidistriktene fått mindre handlingsrom de siste årene og er ikke godt nok rustet for å møte kriminaliteten på nett som har eksplodert.

1. Det er behov for økte ressurser til politiet for å avdekke og etterforske overgrep.
2. Flere barnehager i Telemark har god og viktig kompetanse på å lære barn i grensesetting og kropp. Telemark Arbeiderparti vil at alle barnehager og grunnskoler skal motta tilbud om undervisning både for personale og barn.
3. Det er mange etater som samarbeider for å avdekke overgrep. Telemark Arbeiderparti ønsker en samordning av lovverk knyttet til taushetsplikt, informasjonsplikt og rett, slik at etater er pliktet til å involvere hverandre i saker som kan hindre overgrep.
4. En av tre overgrep mot barn begås av et annet barn. Derfor er det avgjørende å få på plass et godt behandlingstilbud til unge overgripere under 18 år. Det vil kunne forebygge nye overgrep. s
5. Telemark Arbeiderparti vil styrke behandlingstilbudet til overgripere, i og utenfor fengsel, med sikte på å forebygge nye overgrep.
6. Både eksperter og innsatte etterlyser et behandlingstilbud for pedofile. Det finnes en rekke tiltak rettet mot volds- og sedelighetsdømte, men det er få hjelpetilbud som er rettet mot dem som foreløpig ikke har begått overgrep. Telemark Arbeiderparti vil styrke behandlingstilbudet til pedofile, blant annet bør det utredes en egen akutt hjelpetelefon for pedofile.

INNSTILLING: FORSLAGET VEDTAS

9. STYRET UTTAELSE

9: TANNHELSE

Telemark Arbeiderparti støtter at alle har lik tilgang til god tannhelse. Forskjeller skal utjevnes dersom dårlig økonomi gir dårlig tannhelse.

2900
 2901 Telemark arbeiderparti erkjenner at tennene er en del av kroppen i et helseperspektiv.
 2902 Dårlig tannhelse påvirker oss både fysisk og psykisk.
 2903
 2904 For at flere skal ha tilgang til god tannhelse vil det bety økte utgifter for staten.
 2905 Det ble betalt 12,3 milliarder i egenandel for tannhelse i 2015. Om staten skulle dekke alle
 2906 utgifter over 1000 kroner, vil det medføre offentlige kostnader på kr 11,3 milliarder
 2907 kroner.
 2908
 2909 Støtte til tannbehandling bør fortsatt være diagnosestyrt slik at forskjønnelse av tenner
 2910 ikke vil inngå.
 2911 Telemark arbeiderparti støtter at
 2912 1) At diagnosekriteriene i lov om folketrygd utvides
 2913 2) Stønad til tannbehandling i flg. lov om sosiale tjenester utvides til å gjelde flere
 2914 med sårbar økonomi.
 2915
 2916 **INNSTILLING:**
 2917 **FORSLAGET VEDTAS**
 2918
 2919

2920 **10.**
 2921 **STYRET**
 2922 **UTTALELSE**

2923 **10: NORGE MÅ HA FULL NASJONAL KONTROLL OVER VIKTIGE**
 2924 **NATURRESSURSER**

2925 Konsesjonslovene fra tidlig 1900 tallet sikret at vi i fellesskapet har eid
 2926 vannkraftressursene og har kunnet forvalte disse til industribygging, velstands og
 2927 velferdsbygging. I Norge er det en suksesshistorie at vi eier vannet, vannkrafta, olje,
 2928 gass og fisken sammen i et sterkt fellesskap. Det har gitt oss viktige arbeidsplasser og
 2929 store verdier som er selve grunnlaget for at vi har klart å bygge opp det
 2930 velferdssamfunnet vi i dag kjenner og er stolte av. Slik skal det fortsatt være.

2931
 2932 Norge er i en gunstig posisjon pga av at tilnærmet all kraftproduksjon i Norge er allerede
 2933 fornybar og utslippsfri. I Norge er derfor hovedoppgaven å ta vår fornybare kraft bedre i
 2934 bruk for økt verdiskaping og reduserte utslipp.

2935
 2936 Det skal være høy standard og god kvalitet på dem som skal utvikle kraft i Norge,
 2937 samtidig skal leverandører oppleve et offensivt Norge som ønsker å gi konsesjoner.

2938
 2939 Den norske vannkrafttradisjonen står knallsterkt i sosialdemokratiet. Telemark
 2940 Arbeiderparti vil at dagens organisering av denne skal videreføres slik at lokalsamfunn
 2941 som stiller sine naturressurser til disposisjon for vannkraftproduksjon får en del av
 2942 skatteinntektene. Telemark Arbeiderparti ønsker også å innføre en utjevningsordning for
 2943 nettleie, slik at man utjevner forskjellene mellom bygd og by.

2944 **NORGES KRAFT MØTER EUROPA:**

2945
 2946 Etter 22. februar klokka 23, 2018 har Norge importert strøm hver eneste time døgnet
 2947 rundt fra utlandet. Uten den importen ville det vært katastrofalt for både norsk industri,

2948 norske husholdninger og norske offentlige tjenester som sykehus, skoler, barnehager og
2949 sykehjem.
2950 Norge eksporterte gass for 200 milliarder kroner i 2017, vi eksporterte kraft for 5,8
2951 milliarder og vi importerte for 1,7 milliarder. Norge har alt å tjene på at det er et godt
2952 rammeverk for infrastrukturen som er nødvendig for at vi skal være en stor aktør på
2953 markedet. Summen av eksporten gir penger til kraftsverkeierne (stat, fylke og
2954 kommuner) som igjen gir velferd. Det er viktig for Telemark Arbeiderparti.

2955
2956 Vi er avhengige av strømutveksling og strømsamarbeid med landene rundt oss, men må
2957 stille tydelige krav.

- 2958 1. Vi skal selv råde over våre kraftressurser, ingen kraft skal styres fra andre enn
2959 Norge selv
- 2960 2. Norske kraftressurser skal gå til å bygge norsk industri og trygge norske
2961 arbeidsplasser
- 2962 3. Ingen overnasjonal overbygning skal styre norsk kraftdistribusjon eller
2963 kraftproduksjon
- 2964 4. Utenlandsforbindelser for kraft skal eies og drives av Statnett og dette må
2965 lovreguleres
- 2966 5. Konsesjon til eventuelt nye utenlandskabler skal kun gis dersom de er
2967 samfunnsøkonomiske lønnsomme og sikrer en videre industriell utvikling i Norge.

2968
2969 **INNSTILLING FRA FLERTALLET:**

2970 (Jone Blikra, Erik Skjervagen, Nikolai Sti Ravlum, Ole Henrik Lia, Hallgeir Ofte, Hans
2971 Sundsvalen, Alexander Lien)

2972 **FORSLAGET STØTTES + OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN + FØLGENDE AVSNITT**
2973 **I TILLEGG:**

2974 *Telemark Arbeiderparti er kritiske til overnasjonal politikk som skal påvirke norsk*
2975 *kraft og kraftutvikling. EØS er en viktig handelsavtale for Norge, men Telemark*
2976 *Arbeiderparti mener vi bør ta en mer aktiv og offensiv rolle knyttet til de direktiver*
2977 *eller pålegg som Norge blir bedt om å være en del av. Telemark Arbeiderparti sier*
2978 *nei til at Norge blir en del av ACER.*

2979
2980 **INNSTILLING FRA MINDRETALLET:**

2981 (Terje Aasland, Bjørg Tveito Lundefaret, Lene Vågslid)

2982 **FORSLAGET STØTTES + OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN + FØLGENDE AVSNITT**
2983 **I TILLEGG:**

2984 *Ved en eventuell tilslutning til EU sin tredje energimarkedspakke må Stortinget*
2985 *forsikre seg som at alle avgjørelser for norsk kraftproduksjon og distribusjon skal*
2986 *gjøres av norske myndigheter, hvor rammebetingelsene er satt av Stortinget.*
2987 *Telemark Arbeiderparti legger til grunn at grunnlovens §115 blir benyttet for den*
2988 *avgjørelsen Stortinget skal fatte. Telemark Arbeiderparti mener det er viktig at*
2989 *norske myndigheter på en god måte klarer å ivareta viktige forhold som har*
2990 *betydning for våre store energiressurser. Det europeiske energimarkedet har vært*
2991 *og er viktig for Norge. Telemark Arbeiderparti mener det kan være positivt med en*
2992 *nærere samarbeid på tvers av land i Europa om viktige energispørsmål. Telemark*
2993 *Arbeiderparti mener dersom forutsetningene i punktene 1-5 er ivaretatt at Stortinget*
2994 *bør gi sin tilslutning til EUs tredje energimarkedspakke. Beslutningen må tas med ¾*
2995 *flertall etter grunnlovens §115.*

2996
2997
2998

2999
3000
3001
3002

11.

STYRET UTTALELSE

3003

11: NATUR OG MILJØ

3004

3005 Norge er en ledende nasjon når det gjelder fornybar energi, men skal vi fortsette med det
3006 forbruket vi har i dag trenger vi tre og en halv klode for at miljøutslippene våre skal være
3007 bærekraftige.

3008 For at Norge skal nå sine klimautslippsmål innebærer dette blant annet at alle nye
3009 personbiler må være fossilfrie innen 2025. Det betyr at staten må legge opp til en
3010 betydelig «gulrotpolitikk» for å kunne gjennomføre dette målet. I tillegg kommer andre
3011 kjøretøy innen transportsektoren til og måtte følge med på den samme utviklingen.
3012 Telemark Arbeiderparti ønsker en slik utvikling. I dag er det fullt mulig at alle kommuner
3013 legger opp til el-biler i sine tjenester innen hjemmetjenester og annen offentlig
3014 tjenesteyting.

3015 For å bevare naturen og det biologiske mangfoldet vi er så heldige å ha i Norge må det
3016 legges til rette for et grønt skifte. Det må legges større vekt på å bevare ressursene.
3017 Mulighetene ligger her og tiltakene kan være flere. Her er noen eksempler:

3018

3019 Telemark Arbeiderparti vil legge til rette for landbruk over hele landet. Kulturlandskapet
3020 skal ivaretas gjennom bevisst beitebruk, og vi er stolte av den miljøvennlige norske
3021 maten som er produsert av frittgående beitedyr. I Norge er vi gode på å forvalte våre
3022 viltressurser som utgjør en betydelig mengde mat. Et eksempel er de 4700 tonn elgkjøtt
3023 nordmenn spiser pr. år.

3024

3025 Samtidig er det viktig for Telemark Arbeiderparti med en rovdyrforvaltning flest mulig kan
3026 ha tillit til, en forvaltning som ser spenningen mellom mennesker og samfunn på den ene
3027 siden, og rovdirene på den andre. Som eksempel er ulven er i dag en prøvestein på vår
3028 evne til å ivareta relativt intakte økosystemer, og den tester vårt forhold til de sidene av
3029 naturen som er litt mer utfordrende og krevende. Telemark Arbeiderparti mener at man
3030 skal bevare det biologiske mangfoldet som naturlig forekommer innenfor landegrensene.
3031 Dette argumentet er legitimt fordi ulven er en naturlig del av norsk fauna.

3032 Likevel ønsker Telemark Arbeiderparti å sikre god oppfølging av fastsatte bestandsmål
3033 og effektivt uttak av rovdyr når bestandsmålet er nådd. Telemark Arbeiderparti vil sikre
3034 raskt og effektivt uttak av rovdyr som blir særlig nærgående til bebyggelse og befolkning
3035 i samsvar med naturmangfoldsloven, og hvor menneskers livskvalitet rammes.

3036

3037 Telemark Arbeiderparti er opptatt av å bevare drikkevannskvaliteten i landet generelt og
3038 Telemark spesielt. Det betyr at partiet er skeptisk til bruk av kloridsalter på veiene
3039 sommer som vinter. Kloridsaltet forurenses innsjøer, bekker og brønner langs veiene som
3040 saltes. Samtidig tar saltet knekken på vegetasjonen langs veiene. Om vinteren kan de
3041 store saltmengdene ødelegge biler og bremser. I 2017 ble det brukt ca. 300 000 tonn
3042 kloridsalt til vinterbruk (ny rekord) og 70 000 tonn til støvdemping om sommeren i Norge.
3043 Telemark Arbeiderparti ønsker å snu denne utviklingen over til mer miljøvennlige
3044 produkter for å vektlegge hensynet til miljø. Det er viktig for partiet at dette punktet tas
3045 inn i kontrakter med Statens Vegvesen. Det holder ikke å vedta at «saltingen skal
3046 reduseres der det er mulig». Det må settes klare og tallfestede mål. Det er gjort i
3047 Sverige, og her halverte de saltforbruket i løpet av tre år. Vegdirektoratets jobbing
3048 med KraKK (Krav om KlimaKutt) har fått solid drahjelp i lovverket gjennom forskrift
3049 om offentlige anskaffelser av mai 2017 der både etater og entreprenører pålegges å
3050 fremme klimavennlige løsninger. Telemark Arbeiderparti ser det som en selvfølge at

3051 Telemark fylkeskommune med sin nylig vedtatte klimaplan følger opp dette
3052 arbeidet.

3053 Verden har et voksende behov for energi, og rammes av klimaendringer som forårsakes
3054 av energiproduksjon. Ny fornybar energi kan gi svar på denne doble utfordringen.

3055 Det er det avgjørende å videreutvikle CO₂ fangstteknologien. Telemark Arbeiderparti ber
3056 Stortinget bevilge nødvendige midler til å fortsette dette viktige arbeidet. I sitt forslag til
3057 statsbudsjett for 2018 har Regjeringen kuttet så godt som alle midler til fullskala CO₂-
3058 håndtering. Fra 2017 til neste år kutter de bevilgningene fra 360 til 20 millioner kroner.
3059 Regjeringen burde bevilget minst 400 millioner kroner til videre arbeid med fullskala CO₂-
3060 fangst for industri i Norge. Det er helt avgjørende for å få i gang et essensielt klimatiltak.

3061 Telemark Arbeiderpartis årsmøte beklager denne manglende satsing på CO₂ fangst og
3062 lagring i regjeringspartiernes budsjett for 2018. Dermed står Norge og Grenland i fare for å
3063 miste ledertrøya i en viktig og helt nødvendig teknologiutvikling.

3064 Det er helt vesentlig å realisere de industrielle prosjektene for eksempel i Porsgrunn på
3065 Norcem og Yara så snart som mulig. Dette er en satsing som vil innebære behov for
3066 mange nye fagarbeidere innenfor både fangst, lagring og transport.

3067
3068 **INNSTILLING:**
3069 **FORSLAGET VEDTAS**
3070
3071

3072 **12.**

3073 **STYRET**
3074 **UTTALELSE**

3075 **12: ET BARNEVERN TIL DET BESTE FOR BARNA I NORGE**

3076

3077 Over tid har stadig flere barn og unge fått hjelp fra barnevernet, men de siste årene har
3078 antallet holdt seg relativt stabilt. I 2016 var det i overkant av 54 000 barn og unge som
3079 fikk hjelp av barnevernet. For flertallet som kommer i kontakt med barnevernet, er det
3080 tilstrekkelig med hjelpetiltak i hjemmet. De øvrige barna er plassert utenfor hjemmet
3081 enten i barneverninstitusjon, fosterhjem eller i bolig med oppfølging.

3082 Telemark Arbeiderparti mener barnevern skal forvaltes og kontrolleres av det offentlige.
3083 Vi ønsker ikke å legge til rette for at velferdstjenester kan drives på en slik måte at
3084 private institusjoner kan ta ut økonomisk utbytte fra driften. Staten skal stå for drift og
3085 tilsyn.

3086 Telemark Arbeiderparti ønsker autorisasjon i barnevernet og kompetansekrav for
3087 barnevernsledere, samt krav til den enkelte medarbeider og tjenestene generelt. I dag
3088 finnes ingen bestemmelser som stiller spesifikke krav til kompetanse i det kommunale
3089 barnevernet, til tross for at de ansatte gjennomfører komplekse utredninger og
3090 vurderinger. I andre «nærliggende» sektorer er det klare krav til kompetanse,
3091 eksempelvis i skole-, barnehage og helsesektoren. Diskusjonen om bemanningsnorm og
3092 arbeidsbyrden innenfor barnevernet er ikke ny og er knyttet tett opp mot kompetanse
3093 innenfor sektoren. Telemark Arbeiderparti finner det problematisk å innføre kvantitative
3094 normer (maksimum antall saker) på svært ulikeartede sakskomplekser. Partiet mener det
3095 er vel så viktig å fokusere på kompetansekrav og kompetanseøkning, samt

3096 tilrettelegging for robuste barneverntjenester av en viss størrelse – eksempelvis
 3097 gjennom interkommunalt samarbeid.

3098 Telemark Arbeiderparti mener det kan være gunstig at Bufetats oppgaver overføres til
 3099 fylkeskommunene. Det vil bidra til mer tilpassede løsninger og større nærhet til brukerne
 3100 av barneverntjenester. En overføring av disse oppgavene til de ti fylkeskommunene fra
 3101 Bufetats fem regioner vil innebære at tjenesten ivaretas nærmere kommunene og
 3102 innbyggerne. Telemark Arbeiderparti ser fordelene med at fylkeskommunen dermed får
 3103 ansvaret for rekruttering og nødvendig opplæring av fosterhjem. Rekruttering av et
 3104 tilstrekkelig antall fosterhjem har vært en utfordring i mange år til tross for at det nå
 3105 rekrutteres flere fosterhjem enn noen gang. Det er særlig utfordrende å finne fosterhjem
 3106 til bestemte grupper, som ungdom, søsken, barn med nedsatt funksjonsevne og barn
 3107 med minoritetsbakgrunn. I tillegg er det slik at over 40 prosent av fosterbarna opplever
 3108 en eller flere utilsiktede flyttinger mellom ulike fosterhjem. Telemark Arbeiderparti legger
 3109 stor vekt på å tilrettelegge forholdene mest mulig optimalt for fosterforeldre samt å gi
 3110 dem forutsigbare rammer slik at de klarer oppdraget.

3111 Telemark Arbeiderparti ønsker å utrede om en hel eller delvis overføring av oppgaver og
 3112 ansvar fra kommunalt til fylkeskommunalt nivå vil være formålstjenlig. Fokus må være
 3113 det viktige prinsippet om å gi barn rett hjelp til rett tid.

3114 Sistnevnte prinsipp er avhengig av at terskelen for å gi bekymringsmelding er lav.
 3115 Formålet med reglene om meldeplikt og opplysningsplikt er at barnevernet skal få
 3116 kunnskap om de barna som trenger hjelp i tide, slik at "rett hjelp" *kan* settes inn til "rett
 3117 tid".

3118 Telemark Arbeiderparti ønsker i tillegg å sikre at bekymringsmelding blir lavterskelbasert.
 3119 Det er lettere å legge vekk en melding som ikke er aktuell enn å få inn melding måneder
 3120 og kanskje år for sent. Telemark Arbeiderparti mener at vilkårene for meldeplikt både
 3121 etter gjeldende bestemmelse og slik den er utformet som forslag til ny barnevernlov, er
 3122 så strenge at de ikke legger til rette for at barneverntjenesten kan sette inn rett tiltak til
 3123 rett tid.

3124 Både etter dagens lov og etter forslag til ny lov inntreffer meldeplikten når melderer har
 3125 "grunn til å tro" at barnet blir "mishandlet" eller utsatt for "alvorlig omsorgssvikt", har
 3126 utvist "vedvarende alvorlige atferdsvansker", eller står i fare for å bli utnyttet til
 3127 menneskehandel.

3128 Formuleringen av lovteksten, både i gjeldende lov og slik den foreslås i ny lov, kan føre til
 3129 at terskelen for å inngi melding oppfattes å ligge høyere enn tilsiktet og ønskelig.

3130 Telemark Arbeiderparti føler seg sikre på at mange, både meldere og foreldre/barn, vil
 3131 føle seg mer bekvemme med meldinger som sendes på et stadium hvor
 3132 bekymringsnivået er lavere; nettopp fordi meldere gjennomgående ønsker at barnet skal
 3133 få hjelp slik at det kan bli boende hos sine foreldre. I tillegg mener Telemark Arbeiderparti
 3134 at relasjons- og tilknytningsprinsippet også i ny lov bør inngå som ett av flere momenter
 3135 ved vurderingen av barnets beste slik rettstilstanden også er i dag. TAP mener at dette
 3136 prinsippet må fremgå klart og utvetydig i lovteksten når den vedtas i Stortinget.

3137 Telemark Arbeiderparti vil:

- 3138 • Vurdere en ny fordeling mellom fylkeskommune, kommune og stat av
- 3139 barnevernets oppgaver som forenkler arbeidet til barnets beste

- 3140
- 3141
- 3142
- 3143
- 3144
- 3145
- 3146
- 3147
- 3148
- 3149
- 3150
- 3151
- 3152
- 3153
- 3154
- Forby uttak av privat utbytte fra private institusjoner
 - Sikre bedre rutiner og samarbeid mellom barnehager, skoler, helsestasjonen og barnevernet, og sørge for opplæring innenfor barnevernsfeltet for disse enhetene
 - Øke bevillingene til kompetansebygging og sørge for at ansatte i barnevernet sikres muligheter til veiledning, etterutdanning og videreutdanning
 - Kompetansekrav til barnevernsansatte
 - Barnets behov for utviklingsfremmende tilknytning bør fortsatt tillegges stor vekt og prinsippet bør fremgå tydelig i lovteksten
 - At barna i mest mulig grad får faste saksbehandlere i barnevernet
 - Styrke rekrutteringen og opplæringen til fosterfamilier
 - At søsken plasseres i samme fosterfamilie eller adoptivfamilie der dette er til barnets beste
 - Bekymringsmelding skal være «lavterskelbasert»; dvs. at meldinger kommer så tidlig at barnevernet kan treffe rett tiltak til rett tid

3155 **INNSTILLING:**

3156 **FORSLAGET VEDTAS**

3159 **13.**

3160 **STYRET**

3161 **UTTALELSE**

3162 **13: HELDAGSSKOLE**

3163 Fellesskolen er en av arbeiderbevegelsens største historiske seire. Til forskjell fra mange

3164 andre land har vi en offentlig skole hvor alle, uansett bakgrunn og bagasje, møtes i det

3165 samme klasserommet. Det er en perle i vårt samfunnsmaskineri. En forutsetning for at vi

3166 skal utvikle og bevare et godt samfunn for alle, er at vi skaper forståelse, aksept og

3167 vennskap på tvers av ulikheter og alt som potensielt kan splitte oss. Fellesskolen er blitt

3168 den viktigste møteplassen i samfunnet vårt.

3169 Gjennom en god og variert fellesskole, kan vi sørge for at alle har tilgang på en bedre

3170 fremtid. Likevel er det mye som må endres. Vi må rett og slett endre fellesskolen for å

3171 bevare den. Dersom fellesskolen ikke fremstår som nyskapende og relevant, svikter vi

3172 dagens barn og unge – og ikke minst, vi svikter vår historiske arv.

3173

3174 Heldagsskolen er en mer helhetlig skolehverdag som i større grad enn i dag dekker

3175 behovene elevene har for læring og rammer rundt seg. I heldagsskolen skal man legge til

3176 rette for mer dybdelæring og kreativitet. Dette mener vi er veien å gå for at elevene skal

3177 være mest mulig forberedt for fremtidens arbeidsliv. Med litt mer tid i skolehverdagen

3178 har elevene mer tid til læring, og lærerne har mer tid til elevene. Målet med en mer

3179 helhetlig skoledag er økt kvalitet i skolen, vi øker ikke timetallet kun for å øke det, men

3180 for å legge bedre til rette for at hver enkelt elev skal kunne utnytte sitt potensiale.

3181

3182 I heldagsskolen skal man ha mer rom til dybdelæring, praktiske og estetiske fag,

3183 prosjektarbeid og tverrfaglighet. Skolen skal være en levende arbeidsplass gjennom hele

3184 dagen hvor både elever og lærere skal bidra til at skoledagen blir mer givende. Dette vil

3185 danne grunnlaget for å utvikle gleden ved læring. Heldagsskolen gjelder først og fremst

3186 grunnskolen. Det er viktig at man utarbeider det i ulike retninger for de yngste og de

3187 eldste elevene. For elevene i 1.-4. klasse må en helhetlig skoledag romme barnas egen

3188 fri lek.

3189

3190 Telemark Arbeiderparti mener det er en viktig målsetning å bekjempe sosiale forskjeller

3191 gjennom utdanning. Lekser favoriserer elever med ressurssterke foreldre, som kan få

3192 hjelp til skolearbeidet hjemme. For å gi alle elever like muligheter mener Telemark
3193 Arbeiderparti derfor at når heldagsskolen er innført, skal elevenes skolearbeid utføres i
3194 ordinær skoletid. Da vil man få mulighet til å jobbe selvstendig med oppgaveløsning og
3195 utvikle gode studieteknikker samtidig som alle elever vil få mulighet til hjelp av kvalifisert
3196 personell.

3197
3198 Fysisk aktivitet i løpet av skoledagen bidrar til bedre konsentrasjon og folkehelse. Som
3199 en del av heldagsskolen vil Telemark Arbeiderparti innføre en times fysisk aktivitet hver
3200 dag i grunnskolen, uten karakterer – men som et lavterskeltilbud for sosial inkludering og
3201 forebygging.

3202
3203 Telemark Arbeiderparti vil:

- 3204 • Ha en helhetlig skoledag som i større grad enn i dag dekker behovene
- 3205 • Ha en skolehverdag med mer rom for dybdelæring, prosjektarbeid og
- 3206 • Avvikle hjemmelekser og flytte arbeidet som blir gjort inn i fagtimene
- 3207 • tverrfaglighet.
- 3208 • Innføre en time med fysiskaktivitet i skoen hver eneste dag.
- 3209 • Innføre to gratis måltider i løpet av dagen, hvor minimum ett av de serveres varmt.
- 3210
- 3211

3212

3213

3214 **INNSTILLING:**

3215 **OVERSENDES REDAKSJONSKOMITEEN**

3216